Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ...21-һээ гарана | № 251 (14362) | 1976 оной октябриин 26, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Советскэ Союзай ажалшад! Нийтын зөөридэ тон гамтай хямгатайгаар хандагты, улам ...дхагты! Түүхэй эд, түлишэ, электрын элшэ хүсэ, металл болон бусад материалнуудые ...ха арьбалха ябадал туйлагты!

(КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан уряануудһаа).

...й Улаан тугай ордентэ Улаан-Үдын авиационно ... слесарь Сергей Семенович Беляевай нэрые бү... хүндэлэн нэрлэдэг юм. Предприятиин байгуулаг... хойшо слесарь С. С. Беляев хоёрдохи цехтэ ... Үнин удаан саг соо бүхы хүсэеэ, бэлиг шада... юрюулжа хүдэлһэнэйнь түлөө энэ хүдэлмэришэнэй ... габьяае гүрэн үндэрөөр сэгнээ. Дээдын шан хай... Ленинэй, Ажалай улаан тугай орденуудаар шаг... байна. Үнинэй хүдэлмэришэнэй үбсүүе үшөө нэ... «Ажалай ветеран» гэһэн медаль шэмэглэбэ.

А. САМСОНОВОЙ фото.

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭБЭ

Авиационно заводой хори гаран хүдэлмэришэд 1976 онойнгоо хубиин түсэбүүдые дүүргэбэ. Слесарьнүүд-хабсарагшад А. Н. Съедин, Н. И Шемякин, хүдэлмэришэн Ю. В. Односторонцев, комсомол хүбүүн слесарь И. Перевозников, токарь В. А. Золотарев болон бусад шэнэ табан жэлэй **хоёрдохи** жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэжэ эхилбэ.

Түрүү эдэ хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэй ажалаараа олониитые дахуулжа ябахаһаа гадна, эдэнэр мүн лэ нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Эдэнэрэй олониинь профсоюзай цехүүдэй комитедүүдэй, партийна бюрогой гэшүүдээр һунгагданхай. Ю. В. Односторонцев, Н. И. Шемякин, И Перевозников гэгшэд залуу хүдэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлэгшэд юм.

Шэнэ табан жэлэй түсэбые, тэрэнэй түрүүшын жэлэй хубиин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн Г. И Федоровой үүсхэлые эдэ хүдэлмэришэд бултадаа нэгэн дуугаар дэмжээ һэн. Тиин тэрэнээ мүнөө бодотоор бэелүүлжэ байна.

Н. ФЕДОТОВ,
авиационно заводой барламал газетын корреспондент.

ОЛО МЯНГАНАЙ БАРИЛГА

Иосиф Михайлович Шулягай хүтэлбэрилдэг 1-дэхи участогай хүдэлмэришэд ЛВРЗ-гэй больницын корпусой барилга дээрэ ажаллажа байнад. Эдэнэр ажалаа һайн шанартайгаар бүтээдэг, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай юм. Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар больницын түрүүшын ээлжээн ашаглалгада үгтөө бэлэй. Байгша оной ноябриин һүүлээр хоёрдохи ээлжээн ашаглалгада үгтэхэ юм.

1-дэхи участогай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын коллективэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойн һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн зорилготойгоор дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаба. Эдэнэр больницын хоёрдохи ээлжээнние түсэбөөр хараалагдаһан болзорһоо урид ашаглалгада тушааха гэһэн зорилго урдаа табинхай.

Манай барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын бэшэшье хүдэлмэришэд ажалдаа нарин нягтаар хандажа, һайн шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэхые оролдоно. Юһэ һарын ажалай дүн гаргаад үзэхэдэ, барилгашадай мнай урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ байһаниинь эли болоно. Хүн бүхэн 5.979 түхэригэй барилга хэхэ һаа, 6036 түхэригэй барилга хэһэн байна. Өөрын хүсөөр 2 миллион 810 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабари 3 миллион 130 мянгада хүргэгдөө.

Барилгашаднай октябрь һарада бүри шангаар хүдэлжэ байна. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хараалагдаһан барилгын объектнүүдые саг болзор сооиь ашаглалгада тушаахын тула хүсэ шадалаа яһала гаргана. Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойдо зорюулан абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула тэмсэнэ.

В. ВИКТОРОВА.
834-дэхи поездын инженер.

[ТОМ]ОДХОГДОҺОН БРИГАДАНУУД

«[Забай]каллес» нэгэдэлэй ...хозуудай жолоошод ...олгодоһон модо саг ...эрэжэ гаргаха хэрэг... ...анхарал табина. Ма... ...д миин байлгагдана... ...үрэн хүсэн соогоо ...дана. Шэнэ онол ар... ...лагдана. Жолоошо... ...одхогдоһон бригада... ...мхидхэгдээ. Мүнөө нэ... ...анай ажахынуудта ...гдоһон 16 бригада ... байна.

...одхогдоһон бригада ...ндээ бидэнэр авто... ...нуудые бүтээсэ сэхэ... ...ашаглажа шаданабди. ...одон амаралгада га... ...гү, али ондоо шалта... ...ажалда гарахагүй... ...ниис һэлгэхэ хүн ...й һэн. Томодхогдо... ...дада иимэ юумэн ...гүй.

...алхэдэ, Итанцын лес... ...жолоошон Ю. У. ...табан жолоошонһоо ...н бригада эмхидхэн... ...р машинатай. Эдэ ...уд үдэр һүнигүй, ...гүй ото ашаглагда... ...ша оной юһэ һара соо 18.848 кубометр модо ойһоо шэрэхэ түсэбөө аяар 25.370 кубометртэ хүргэһэн байна.

Хүрбын леспромхозой жолоошод томодхогдоһон бригадануудые эмхидхээд, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. Ю. А. Вахрушевай хүтэлбэрилдэг бригадада 4 жолоошод хүдэлнэ. Эдэнэр юһэ һарын даабариһаа гадуур 5.709 кубометр модо шэрээ.

Хурамхаанай леспромхозой жолоошод нэгэдэл дотороо эгээл түрүүлэн томодхогдоһон бригада эмхидхээ бэлэй. Эндэ мүнөө дүрбэн томодхогдоһон бригада хүдэлнэ. Тэдэнэй дундаһаа Б. Осадчиин хүтэлбэрилдэг бригада шалгарна. Энэ бригадада 7 жолоошод 3 машинатай. Байгша оной юһэ һарын туршада 22 мянган кубометр модо шэрэхэ даабаряа 88 мянган кубометртэ хүргэһэн байха юм.

М. КАЛЕКИН,
«Забайкаллес» нэгэдэлэй ажалай, салин хүлһэнэй таһагай начальник.

...ША ЕХЭ АМЖАЛТА

...до туйлаһан ехэ амжалтынгаа түлөө ВДНХ-гай ...едальда хүртэһэн Кабанскын совхозой суута ком... Валерий Александрович Идрисов энэ жэлэй таряа ...нда хабаадахадаа, манай республика соо урдань ...гүй ехэ амжалта туйлаба. «СКД-5» комбайнаар ар... табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургаса хуряахадаа ...центнер ороһо сохибо. Иигэжэ нёдондонойнгоо ...е аяар 4.358 центнерээр үлүүлбэ.

...й иимэ ехэ амжалта туйлаһанайнь, мүрысөөндэ ...гаа бүхы комбайнернуудые илаһанайнь түлөө ... райком, аймгүйсэдком нүхэр Идрисовые халуу... ...ршалаа.

Манай корр.

МҮРЫСӨӨНЭЙ АШААР

Мал ажалда хэрэглэгдэдэг электро-түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргадаг Улаан-Үдын заводой коллектив КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэй танилсажа, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан юм. 1976 оной түсэбтэ даабарие декабриин 20-до дүүргэхээр заводой хүдэлмэришэд шиидэһэн байгаа.

Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө заводой партийна организаци, профсоюзай завком эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүри согсологдожо, ажалшадта мэдээсэгдэдэг гуримтай. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр тусхай бюллетеньнүүд гаргагдадаг юм.

Энэ заводой хорёод хүдэлмэришэн байгша оной үйлэдбэриин түсэбтэ даабарие октябриин 10-да дүүргэнхэй. Тэдэнэр мүнөө арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

Бүтээгдэһэн продукциин шанар һайжаруулха талаар заводой хүдэлмэришэд ехэ ажал ябуулна. Энэ жэлэй түрүүшын гурбан кварталай түсэбһөө үлүү 80 мянган түхэригэй электро-түхеэрэлгэнүүд Россин Федерациин колхоз болон совхозуудай малай фермэнүүдтэ эльгээгдэһэн байха юм. Үнгэрһэн энэ үе соо заводой үйлэдбэриин хэмжээн 1975 оной түрүүшын юһэ һарынхиһаа 13 процентээр дээшэлээ. Тиигэхэ зуураа үйлэдбэриин талмай ургэдхэгдөөгүй. хүдэлмэришэдэй тоо олошороогүй байна.

Мал ажалда хэрэглэгдэдэг электро - түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргадаг Улаан-Үдын заводой хүдэлмэришэд ажалай эршые улам шангадхажа. Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойн һайндэрые ехэ бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэнэ. Байгша оной үйлэдбэриин түсэб ба социалис уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэгшэд энэ коллективтэ үдэр бүри олошорно.

В. БАЛЬЖАНОВ.

УРАГШАТАЙГААР

Коммунист Герасим Константинович Кириков Хүрбын совхозой эгээл бэрхэ малшадай нэгэн. Тэрэ Хасууртайн отделениин буруу, хашарагуудые харууһалдаг юм. Олон жэлдэ малшан ябажа, баян дүй дүршэлтэй болоһон тула жэлһээ жэлдэ ажалай эрхим үрэ дүн туйладаг шуу.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мүн лэ һайнаар хүдэлжэ байна. Мүнөө жэлдэ 119 хашараг харууһална. Үнгэрһэн юһэ һарын дүн гаргаад байхада, нүхэр Кириковэй пүрэг жэлэй эхинһээ хойшо 123 центнерээр шэгнүүрээ нэмээгээ. Толгой бүхэнэй шэгнүүр нэмээхэ даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Сентябрь һарада эгээл эрхим амжалта туйлаа һэн. Тэрэнэй адуулжа ябаһан үхэрэй толгой бүриин шэгнүүр суудхэ бүхэндэ 1150 граммаар нэмэһэн байгаа. Мүнөө тус бүриинь шэгнүүр дунда зэргээр 226 килограмм татана.

Малаа адуулхынгаа забһарта үбэлэйнгөө байра заһажа, дулаалжа, хуһамаг хорёогоо һэльбэжэ байнхай.

Д. САНЖИЕВ.
Хориин аймаг.

ТАБИН МЯНГАН ТОННООР ҮЛҮҮЛХЭБДИ

1976 оной октябриин 19-нэй үдэр манай Бага Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайда ехэ баяр болобо. Энэ үдэр 610 мянгадахи тонно нүүрһэн газар доороһоо абтажа, арба һарын даабари болзорһоо холо урид дүүргэгдэбэ. Уурхаймнай хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтаараа ехэ омогорхожо, һарын дүүрэтэр бүри ехэ нүүрһэ малтаха гэһэн социалис уялга абаба.

Газар малтадаг экскаваторнуудай машинистнууд П. Н. Коновалов, А. Е. Шевченко гэгшэд халаанай даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Уурхаймнай бэшэшье олон хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойн һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа байнад. Манай коллектив арба һарын даабариһаа гадуур 50 мянган тонно нүүрһэ малтахаар социалис уялга абаба. Энээнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула яһалал оролдожо байна.

В. СТАТКЕВИЧ,
Бага Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн түсэблэлгын таһагай инженер.

СССР-эй Верховно Соведэй сессиин урда тээ

СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа сесси дээрэ СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые, 1977 оной гүрэнэй түсэб ба ороной бюджедые, 1975 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое зүбшэн хэлсэхэ байна.

300 гаран депутат сессиин нээгдэхэһээ урид Москва ерэһэн байгаа. Гурбан долоон хоногой турша соо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ, һалбари һалбаринуудай комиссинуудай, мүн залуушуулай хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинуудай эмхидхэһэн бэлэдхэлэй 15 комиссида, түсэблэлгын-бюджетнэ комиссинуудай пленарна заседанинууд дээрэ депутадууд СССР-эй правительствын табиһан документнүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай һалбари һалбаринуудай комиссинуудай пленарна заседанинууд октябриин 23-да Москвада үнгэргэгдөө. 800 шахуу депутат заседанинуудай хүдэлмэридэ хабаадаһан байна. СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые, 1977 оной гүрэнэй түсэб ба ороной бюджедые, 1975 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое уридшалан хаража үзэлгын дүнгүүд тухай бэлэдхэлэй комиссинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн элидхэлнүүдые, мэдээсэлнүүдые эдэнэр шагнаба.

СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тушаа тобшололнуудые, 1977 оной гүрэнэй түсэб ба ороной бюджедые комиссинууд баталаад, түсэблэлгын-бюджетнэ, һалбари һалбаринуудай комиссинуудай, залуушуулай хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинуудай нэмэлтэ элидхэлнүүдэй проектнүүдые хаража үзөөд, СССР-эй Верховно Соведэй зохихо палатануудай заседанинууд дээрэ саг үргэлжын комиссинуудай үмэнэһөө нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэхыень Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэр депутадууд Г. И. Ващенко, Н. Н. Масленников гэгшэдтэ даалгаһан байна.

(ТАСС).

Орон соогуур ябана

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю Цеденбал түрүүтэй Монголой Арадай Республикын партийно-правительственна делегаци Новосибирск ошохоёо октябриин 23-да Алма-Атаһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай Компартиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Д. А. Кунаев, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Б. А. Ашимов болон бусад тусхай тушаалтад аэропорт дээрэ делегациие үдэшөө.

Энэ үдэртөө делегаци Новосибирскдэ ерэбэ.

(ТАСС).

Россин федерациин ажалшадта

Колхозникгууд ба совхозуудай хүдэлмэришэдые, механизаторнуудые, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдые, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдые, промышленна предприятинуудай, транспортна эмхинүүдэй һургуулинуудай коллективүүдые, партийна, совет, профсоюзай болон комсомолой хүдэлмэрилэгшэдые, Россин ороһо тарянай түлөө тэмсэлдэ шэн габьяата ажалаараа хубитаяа оруулһан бүхы хүнүүдые ажалай ехэ илалтаарнь халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Гүрэнэй амбаарта хаагдаһан 52 миллион 227 мянган тонно ороһон хадаа ороной тарянай нөөсэдэ асари ехэ хубита болоно. Энэ мэдээсэлые бүхы совет хүнүүдэй гүнзэгы сэдьхэлһээ урма баяртайгаар угтаха байһаниинь дамжаггүй.

Россин Федерациин, колхоз, совхозуудай туйлалтанууд хадаа партиин аграрна политика бодото байдалда залан сэхээр бэелүүлгын, ургаса хуряалгын ёһотойл баатарнуудай — хүдөө ажахын олон мянган хүдэлмэрилэгшэдэй, республикын бүхы ажалшадай шэн габьяата ажалай үрэ дүн, партийна, совет, профсоюзай ба комсомолой органуудай эмхидхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэриин үрэ дүн мүн.

Россин Федерациин ажалшад колхоз, совхозуудай улам ургажа байгаа материально-техническэ үндэһэ һууридэ, эрдэм наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудта түшэглэн, ороһо таряа, саахарай свекло наран сэсэг, хартаабха, овощ, үрэ жэмэс ба бусад ургамалнуудые тарижа ургуулгые саашадань ехэдхэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ, мал ажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөлгые хангаха, ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса абахын тула бүхы юумэ хэхэ, промышленность ба арадай ажахын бусад һалбаринуудта арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээд батаар этигэн найдажа байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет мэдүүлнэ.

Таанадта, хүндэтэ нүхэдүүд, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ саашадаа ехэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ТАРЯАШАДАЙ ИЛАЛТА

52 миллион 227 мянган тонно тарян Эхэ ороной амбаарта хаагдаба

Россин Федерациин хүдөө ажахын ажалшад КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэн, ороһото ургамалнуудай һайн ургаса хуряажа, түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ороһо таряа ургуулха талаар асари ехэ амжалта туйлаба. 52.227 мянган тонно гэхэ гү, али 3 миллиард пууд тарян Эхэ ороной амбаарта тушаагдаа. Энэнь ороһо таряа бэлэдхэхэ талаар хараалагдаһан хэмжээнһээ ехэ болоно. Республикэ дотор иимэ ехэ хэмжээнэй тарян түрүүшынхеэ бэлэдхэгдээ. Һайн шанартай, шэмэтэй шэниисэ гүрэндэ худалдаха түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэв. Таряа гүрэндэ тушаалга үргэлжэлнээр.

Республикын колхоз, совхозууд хабарай ороһото ургамалнуудай хүсэд хүрэхэ үрэһэ хаагаа, мүн һайн сортын үрэһэ худалдаха даабаряа үлүүлэн дүүргэв.

Социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд — Кубаниин таряашад республика дотор ороһо таряа бэлэдхэлгые ехэдхэлгэдэ горитой хубитаяа оруулһан байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев эдэнэй үүсхэлдэ үндэр сэгнэлтэ үгөө һэн. Энэ уряада таниусажа, 45 область, хизаар, автономито республика гүрэндэ таряа худалдаха түсэбүүдээ нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байна. 5 миллионһоо үлүү тонно таряа худалдаһан Оренбургын областиин таряашад ороной ороһо таряанай нөөсэдэ илангаяа ехэ хубитаяа оруулаа. Волгоградска областиин таряашад — 4800 мянган тонно, Саратовска областиин — 4253 мянган тонно, Башкирай АССР-эй — 2445 мянган тонно, Куйбышевска областиин — 2030 мянган тонно, Татарай АССР-эй — 1646 мянган тонно, Пензенскэ областиин — 1200 мянган тонно, Ульяновскэ областиин — 1132 мянган тонно, харин Поволжиин колхоз, совхозууд дүн хамта 1 миллиардһаа үлүү пууд таряа гүрэндэ тушаажа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

4 миллион тонно таряа гүрэндэ тушааһан Ростовско областиин, 1.9 миллион тонно таряа худалдаһан Воронежско областиин ажалшад, тус бүхэндөө нэгэ миллионһоо дээшэ тонно ороһо гүрэндэ тушааһан Тамбовско, Курска, Белгородско областьнуудай колхоз, совхозууд гайхамшаг амжалта туйлаа. Липецкэ, Рязанска, Тульска, Орловско, Амарай ба бусад областьнуудай ажалшад таряа худалдаха талаар абаһан түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэн байна.

«РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьһэтэ зоной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлэн, Хара бэшэ хүрьһэтэ зоной колхоз, совхозууд таряа ургуулжа абалгаяа ургэдхөө. Байгша ондо эндэ 26 миллион тонно тарян ургуулагдажа хуряагдаа. Энэнь урда табан жэлэй дундуур хэмжээнһээ 6 миллионһоо дээшэ тонноор үлүү юм. Эгээн лэ үндэр баян ургаса ургуулагдаһан 1973 онойхитой сасуулхада, энэ зоной гектар бүриһөө ороһо таряа ургуулгын дундуур хэмжээн 2.6 центнерээр дээшэлүүлэгдээ. Хара бэшэ хүрьһэтэ зоной олон колхоз, совхозуудта гектар бүхэнһөө 40—45, мүн дээшэшье центнер тарян хуряагдаһан байна.

Сагай уларилай тааламжагүй байгаашье һаань колхозникгууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, механизаторнууд, мэргэжэлтэд, бэлэдхэлэй эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөөгэй бүхы ажалшад байгша ондо ургуулһан ургасаяа хуряагаад, гээлтэ хоролтогүйгөөр зөөжэ абахын тула эмхидхэл ехэтэй, мэргэжэл шадабаритай байгаа, оньһото техникээ шадамараар хэрэглээ. Партийна организацинууд, коммунистнууд ба комсомолшууд, совет болон профсоюзай органууд ороһо таряанай үндэр баян ургаса хуряажа абахын түлөө тэмсэлэй дайшалхы эмхидхэлшэд болоо.

Ургасаяа хуряажа абахадань хото городуудай, промышленна предприятинуудай ажалшад, транспортна эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, студентүүд, Совет Армиин автомобильна подразделенинүүд республикын колхоз, совхозуудта ехэ туһа хүргэбэ.

Саахарай свекло, хартаабха, овощ, үрэ жэмэс, виноград, наран сэсэг, соя ба хүдөө ажахын бусад ургамалнуудые хуряажа, гүрэндэ худалдалгаяа дүүргэхэ талаар намарай ольбоной унаад байхадашье эршэмтэй хүдэлмэри хэгдэнэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй захяа заабаринуудые бэелүүлэн, Россин таряашад ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулан абаха тааламжатай эрхэ байдал байгуулхын тула габшагайгаар ажалланан. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын, адууһа малай тоо толгой олошоруулхын, мяха, һү ба бусад продукци гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ дүүргэхын тула республикын малшад шармайн ажаллажа байна.

(ТАСС).

КПСС-эй Краснодарай крайком нүхэр С. Ф. МЕДУНОВТО
Хизаарай гүйсэдхэхэ комитет нүхэр Г. П. РАЗУМОВСКИДА

Ороһо таряа ургуулжа, гүрэндэ худалдаха талаар абаһан үндэр социалис уялгануудаа Краснодарай хизаарай колхоз, совхозуудай дүүргэһэн тухай мэдээсэлтнай зүрхэ сэдьхэлыемнай ехээр ханааба.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ороһо таряа болон бусад продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, Эхэ орондоо худалдахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, табан жэлэйнгээ бүхы даабарие дүүргэхын тула һайн эхи табиха гэһэн гайхамшаг патриотическа үүсхэлые хизаарай партийна организаци, хүдөө ажахын бүхы ажалшад гаргаһан юм гээд бүхы совет хүнүүдтэ мэдээжэ.

Бүхы областьнууд, хизаарнууд ба республиканууд, [illegible] хидай урилые үргэнөөр дэмжэһэниие тэмдэглэхэ байрлалтай. Энэнь ургаса хуряалгые амжалтатайгаар [illegible], ороһо таряа эхээр ургуулан хуряалгада шухала үүрэг гүйсэдхэбэ.

Ехэ хэрэг эхилэгшэдтэ хододоо хүшэр бэрхэшээлтэй байдаг гээшэ. Краснодарай хизаарай таряашадта түбэг бэрхэшээлнүүд ушарһан байгаа. Гэбэшье колхозникгуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй шэн габьяата ажалай, хото городуудай ба промышленна түбүүдэй туһаламжын, партийна организацинуудай, совет, профсоюзай болон комсомолой органуудай дайшалхы хүдэлмэриин ехэ илалтын ашаар 4 миллион 425 мянган тонно ороһо таряанай гүрэндэ худалдагдаһаниинь урма баяр түрүүлнэ. Энэнь таряа худалдаха талаар урда тээнь абтаһан уялгануудһаа нилээд үлүү болоно.

Габшагай ажалаараа, мэргэжэл шадабаряараа, эршэ хүсөөрөө иимэ гайхамшаг үрэ дүнгүүдые туйлаха хэрэг хангаһан бүхы хүнүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Хизаарай ажалшад үйлэдбэриин үндэр ашаг үрын ба хүдэлмэриин шанарай түлөө социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ саашадаашье дабшажа, ороһо таряа ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ байха гээд этигэн найданаб.

Поли дээрэхи намарай бүхы хүдэлмэреэ хэшээтэ ёһоор дүүргэхыень, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхыень, промышленностиин ба арадай ажахын бусад һалбаринуудай түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхыень, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ [illegible] Кубаниин алдарта ажалшадта хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

[М]ЯХАЛИГ МАЛАЙ АУКЦИОН БОЛОБО

...лиг үүлтэрэй мал үс... асуудалаар айма... ...ындын научно-үй... ...н конференци хоёр ...туршада Захааминай Санагын совхоздо үнгэрбэ. Конферен... ...дэ мяханай малай ...эмхидхэгдэһэн бай... [illegible]

Һүүлэй жэлнүүдтэ Санагын совхозой коллектив мяхалиг, үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ талаар мэргэжэжэ, яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна. Тиимэһээ энэ ажахыда тус конференци үнгэргэхэ тухай шиидхэбэри дэмы абтаагүй, байгаа. [illegible]

Г. П. Тюменцев, Санагын совхозой директор **В. Ж. Цыренов**, Буряадай «Скотопром» трестын ахамад экономист **А. Г. Дагбажалсанов**, хүдөө ажахын эрдэмэй доктор **К. Т. Мункоев**, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидадууд **Ц. Д. Цырендоржиев, В. Д. Михайлов**, Халмагай АССР-һээ ерэһэн айлшад — хүдөө ажахын эрдэмэй доктор **М. Б. Нармаев**, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидадууд **Л. Г. Доржеев, Б. Н. Жигулевцев** болон бусад [illegible]

Энэ конференцидэ хабаадалсаһан эрдэмтэд болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд Санагын совхозой адууһа малай фермэ, гүүртэнүүдтэ ошожо, мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ ёһо гуримтай танилсаһан, өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые хэлээ.

Энэ малаар, саган толгойто казах, герефордско болон бусад мяхалиг үүлтэрэй малай, [illegible] малай выставка-аукцион боложо, сугларгаашадые ехэ һонирхуулаа.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

АЖАЛААРАА ХАРЮУЛХЫЕ ОРОЛДОНО

— Марксистско-ленинскэ суртал дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ аша габьяатай байhананнгаа түлөө Улаан-Үдын авиационно заводой цехэй начальник Людмила Константиновна Игумнова Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Набтаршаг бэетэй хүнние ажаглан татажа харадаг, hанаhандаа хүрэжэ шадаха янзын — иимэ абари зантай хүн гэжэ Людмила Константиновнатай танилсахадаа харабаб. Хөөрэлдэбэбди. Ажалай баян намтартай, хэжэ байhан ажал тухайдаа тон олон бодомжонуудые, асуудалнуудые толгой соогоо «бусалгажа» ябадаг хүн байна. Энэ хөөрэлдөөе уншагшадта дамжуулхынгаа урда тээ Л. К. Игумновагай даажа ябаhан цех тухай хоёр үгөөр хэлэе.

Завод соогоо эзэлдэг hууряараа энэ цехынь томо, гол цехүүдэй нэгэн юм, — гэжэ тус заводой партийна комитедэй секретарь Е. В. Тетерин манда ойлгуулаа.

— Цехэй начальнигаар Та, эхэнэр хүн, хүдэлнэт. Хэр бэрхэтэйб, — гэжэ асуубабди.

— Хүндэ, тон хүндэ, — гэжэ Людмила Константиновна харюусаад, ганса эхэнэр хүндэшье бэрхэшээлтэй бэшэ байгаа ёhотой гэжэ нэмэбэ. Тиин саашанхи хөөрөөнhөөнь энэ харюунь тайлбарилан харагдана.

— Заводой бусад цехүүдэй хэhэн ажал манай цехэй хүдэлмэридэ ерэжэ ниилэдэг юм. Манай коллектив бүхы ажал түгэсхэдэг гээшэ. Тиимэhээ бидэнэр муугаар хүдэлхэ эрхэгүйбди, — гэжэ Людмила Константиновна даажа абаhан цехэйнгээ ямар үүргэ дүүргэдэг байhые хэлэжэ үгэбэ. Энэ цехhээ бага заводуудшье республика дотор байжа болоо ха гээд ухаанда ороно. Энэ ехэ коллективэй гол hудаhа барилсажа байhан цехые толгойлходонь, тиимэшье бэлэн бэшэ байгаа ёhотой даа.

Элдэб янзын мэргэжэлтэй, ондо ондоо абари зантай, эрдэм hургуулиар мүн лэ ондо ондоо хүнүүд цехтэ үгтэhэн гүрэнэй түсэб, даалгабаринуудые дүүргэнэ ха юм даа. Тиин ехэ коллективэй хүтэлбэрилэгшэ байhан тулада эдэнэртэй хүдэлдэг онол арга тухайгаа Людмила Константиновна хөөрэжэ үгэбэ.

— Хүнтэй хүдэлхэ талаар би тон шэнэ юумэ хэhэнээ мэдэнэгүйб. Зүгөөр, хүн бүхэнэй ажалда үнэн сэдьхэлhээ хандадаг болгохо гээшэ тон шухала гэжэ hанагдана, — гэжэ нүхэр Игумнова бодомжолно.

Хүн бүхэндэ ондо ондоогоор хандаха хэрэгтэй болодог ааб даа. Нэгэнтэй зохидоор хөөрэлдэхэ нүгөөдэдэ баhа нэгэ ондоо түлхюур олохо хэрэгтэй болодог. Хүтэлбэрилэгшэ гээшэ сугтаа хүдэлдэг зоноо гүрэнэй түсэб дүүргэхыень гүйжэ ябадаг хүн бэшэ, харин захирха, ойлгуулха, этигүүлхэ арга оншонуудые дууhан таарууллжа хэрэглэдэг эрхэтэй байна бшуу.

Коллектив бүридүүлээ, бэхижүүлээ гэжэ байгаад ямар нэгэн хүтэлбэрилэгшые магтахаа hанадагбди. Минии hанахада, энээнние ганса хүнэй аша үрэ гэжэ хаража болохогүй, харин коллектив гээшые коллектив лэ нэгэдүүлжэ бүридүүлдэг ха юм даа. Энээнние түйлахын тулада цехэй хүтэлбэрилэгшэд ниитын организацинуудтай хамта эдэбхитэдые хүмүүжүүлжэ, тэдээндэ түшэглэжэ хүдэлдэг гээшэ.

Манай цехтэ хахадынь бүhэтэйшүүл, нүгөө хахадынь эхэнэр зон хүдэлдэг. Энэ ушар хүтэлбэрилэгшэдэй ажал орёо болгоно. Хүдэлмэришэдэймнай олонхинь дунда эрдэмтэй зон юм. Ганса техническэ мэргэжэлтэдэй хүдэлдэгшье бүлэгүүд байха. Цехэй хүдэлмэришэдэй 10 процент тухайнь дунда эрдэмгүй зон юм. Эдэнэрэнай гол түлэб наhатайшуул. Ажалша хүнэй бэлигээ, ухаалан зохёохо шадабаряа хүсэд гаргажа хүдэлхөөр эрхэ байдал байгуулха хэрэгтэй гэжэ харадагби. Энээндэ нэгэ иимэ баримта дурдаhуу. Энэл цехтээ технологоор, техническэ бюрое даагшаар, цехэй начальнигай орлогшоор, цехэй начальнигаар олон жэлэй туршада хүдэлжэ ябахадамни, нэгэл хүнэй олон үнгэтэй сэсэг мэтэ арга боломжонь, бэлиг шадабаринь, оюун бодолынь ондо ондоогоор харагдажа байха юм. Хорин жэл сугтаа хүдэлжэ, тэрэ хүниинешни hайн мэдэнэбди гэжэ ямар нэгэн хүдэлмэришэнние хэлэдэг ушар бии. Иигэхэдээ бидэ хүнэй бэлиг шадабаряа, ухаалан зохёохо арга боломжоёо хүсэд гаргажа хүдэлхэ замдань hаат ушаруулна бэшэ гүбди. Багашье hаань, хүнэй ухаалдиhан юумые обёоржо, тэрэниинь тэмдэглэжэ хүдэлхэ гээшэ ямаршье зиндаагай хүтэлбэрилэгшын тон шухала онол арга гэжэ hанагдана. Эндэ мастернуудай ямар ехэ үүргэтэй байhые тэмдэглэлтэшьегүй, бүгэдэндэ эли бэзэ. Мастер Таисья Валентиновна Кутявина эхэнэрнүүдтэй хүдэлдэг, тэдэнэртээ үгээ ойлголсоходоо бэрхэ хүн юм. Виктор Петрович Печников — бэрхэ, шадабаритай мастернуудай нэгэн юм. Эндээ авиационно техникум дүүргээд, мастераар хүдэлжэ байhанаа, армидаа алба хээ. Һүүлээрнь бусажа ерээд, цехтээ мастераар хүдэлжэ байдаг. Энэ жэлдэ Виктор Петрович Зүүн Сибириин технологическа институдай үдэшын отделени дүүргээ. Хүдэлжэ байгаад hураха гээшын бэлэн бэшэ байhые ойлгонобди. Хүдэлмэришэдтээ үгээ ойлголсоходоо шадамар, бэрхэ эмхидхэгшэ юм. Энэ мастерай бүлэгэй хүнүүдтэй хөөрэлдэхэлэшье аятай байдаг. Виктор Петрович hайн эсэгэ, гурбан үхибүүдтэй. Светлана hамганиинь манайл цехтэ ажалладаг. Сугтаа хүдэлдэг хүнүүдтэнь хүтэлбэрилэгшын ульгэр жэшээ гээшын ямар ехэ удха шанартай байhыень энэ хүнэй жэшээ дээрэhээ адаглажа ябадагби.

***

Ажалдань тохёолдодог элдэб ушар баримтанууд тухайда, хүмүүжүүлгын асуудалаар бодомжолжо ябадаг hанамжанууд тухайдаа Людмила Константиновна элдэб ушарнуудые хөөрэнэ.

Олон үхибүүд, тэрэ тоодо цехтэншье хүдэлдэг хүдэлмэришэдэйнь үри бэенэр хүдэлмэридэ ерэжэ ороно. Эдэнэрэй олониинь ажабайдалай замда хүлөө шангаар табяадүй, үшөө уян нугархай зандаа ябаhан эдир наhатайшуул болоно бшуу. Эдэнэрые хамтын хэрэгэй түлөө, коллективэй түлөө харюусалгатай байхаар, хүл дээрээ батаар жагсахаар хүмүүжүүлхэ болоно. Һургуули дүүргээд, В. гэжэ нэрэтэй хүбүүн цехтэнь хүдэлхэеэ ороhон байгаа. Эндэ ерэхынгээ урда тээшье хулигаантадаг байhан. Богонёор хэлэхэдэ, энэ хүбүүе гартаа абажа шадангүй үлөөбди. Гэмдэ хабаадуулхаар хэрэг хэгдээ, — гэжэ цехэй начальник халаглангаар хэлэбэ. Манайл ехэ алдуу гээшэ. Хахад жэл соо хүдэлтэрнь энэ хүбүүнтэй хэншье hайса хөөрэлдөөгүй, тиимэ хадаа тэрэ хүбүүе хүсэд ойлгоошьегүй байшообди. Тиимэhээ коллективээрээ бэе дээрээ даажа абаабди. Яанаб, маанадhаа саашаа болог гээд ажалhаань гаргаа hаамнай, энэ хүбүүн hайн харгыда орохогүй, — гэжэ нүхэр Игумнова нэмэбэ.

Хахад жэлэй урда тээ hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр тэрэ хүбүүн ерэжэ, ажалда ороhон байгаа. Хүнтэй ниилэсэгүй, бэеэ абаад лэ ябадаг хүбүүнтэй сугтаа хүдэлдэг хүнүүдынь амынь халаажа хөөрүүлжэ шадаагүй бшуу. Үгышье hаа, зарим нэгэн ажалда ороод хүдэлжэ ябаха. Харахадашни, замаа тодорхойлжо олоодүйшүүл эдээн соо дайралдаха юм.— Хаана hурахабши? — гэжэ асуухадашни, далаяа хабшаад, мэдэнэгүйб, — гэжэ харюусаха. Иимэ хүбүүдые хүдэлмэришэдэй, коллективэй гуримай ёhоор hургаха гээшэ ехэ hургуули. Он жэлэй ошохо бүри хүдэлмэришэдэй бүлэдэ залуу үетэнэй улам нэмэжэ байхань сохом. Эдэнэрые хүдэлмэришэн ангиин hайн hайхан заншалаар, совет хүнэй шэнжэ шанартайгаар хүмүүжүүлхэ гэhэн тон хүндэтэй үялга ахамад нүхэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табигдана.

— Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бултаараа ябуулнабди: партийна, профсоюзай организацинууд ехэ ажал ябуулдаг гээшэ. Манай мастернуудаар бэрхэ зон хүдэлдэг, — гэжэ цехэй начальник хэлэнэ. Манай цехэй коллектив эбтэй hайн коллектив юм. Урдаа табиhан зорилгоёо hайса мэдэхэ, ямаршье даалгабари саг соонь дүүргэжэ шадаха. Тиигэбэшье олон сооhоо заатагүй нэгэ ушарал болохол бшуу даа. Дээрэ дурсагдагша залуу хүбүүе саг соонь хаража шадаагүйбди, — гэжэ саашань Л. К. Игумнова нэмэбэ.

Хамаг юумэндэ хамаагүйгөөр хандаха ябадал гээшэ манай ажалда ехэ hаад тойбо татадаг хорото үзэгдэл гээшэ. Тойроод ямаршье юумэнэй болоходо байгаа хада иимэ хүндэ хамаагүй, намдал хамаатай юумэниинь үгы даа гэжэ хэлэхэ. Иимэ хүнүүдэй эдэбхиинь үргэхэ гээшэ шухала хэрэг.

Цехэй начальнигай, бусад хүтэлбэрилэгшэдэй политическэ гү, али экономическа hургуули хүтэлбэрилхэ гээшэ ажалдань тон шухала, — гэжэ Людмила Константиновна тоолодог байна. Өөрөө арбаад жэлдэ дунда шатын hургуулида пропагандистаар хүдэлнэ. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, технологууд, мастернууд, түсэблэлгын албанайхид эндэнь hурана. Эдэнэрэй заримаиинь дээдэшье, дундашье эрдэмтэйшүүл бии. Тиин эрдэмэйнь зэргээр эдэнэрые илгадаггүйб гэнэ. Педагогикын талаhаа харахада, энэнь зүйтэй хаш. Пропагандистаар хүдэлхэдөө өөрөөл ехэ юумэдэ hуранаш, олон юумэ уншанаш. Эдэ бүгэдэ пропагандистыешье, hурагшадыешье бэеэ hайса шэмхэжэ үзэхөөр hургана бшуу. Иимэ гуримаар тус цехэй хүтэлбэрилхы тушаалтад пропагандистаар хүдэлдэг байна.

***

Людмила Константиновнагай ажал орёошье харюусалгатайшье, ехэшье гэжэ ойлгонобди. Хүтэлбэрилэгшын хүн зонтой хүдэлдэг оншо арга тухайда манай хөөрэлдөөн болоhон байгаа. Тиин ажал тухайгаа ухаансар ёhоор бодомжолжо ябадаг мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшын шэнжэ түхэл энэ хүнэй ажалда, байдалда харагдана. Өөрынгөө мэргэжэлдэ, ажалдаа хизааргүй дуратай хүн. «Ажалдаа ехэл дуратайб, тиимэhээ хүдэлхэдэмшье хүнгэн байдаг» гэжэ Людмила Константиновна тоолоно. Үнэхөөрөө талаантай хүн байна, ажалынь одон мэтэ энэ хүнние гэрэлтүүлнэ бшуу, гэжэ hанажа hуугаа hэм.

— Һайнаар, алдуугүйгөөр хүдэлхын тула өөрынгөө коллективhээ hуранаб. Жэгтэй hайн зон соо хүдэлнэб. 18 наhатайдаа энэ цехтэ ерээб. Намайе бүхы юумэндэ hургаа. Ямар нэгэн амжалта туйлаа hаамни, энээндэм нүхэдни, коллективни аша габьяатай гээшэ, — гэжэ Людмила Константиновна тобшолно.

Иигэжэ бүхы сагаа, бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ ажалдаа зорюулдаг хүнтэй танилсааб. Энээндэнь эжынь түhалдаг, бүхы юумыень бэлдэдэг байна. Гэртээ ехэ библиотекэтэй. Уран зохёолойшье, политическэшье ном дүүрэн, ородойшье, дэлхэйншье элитэ зохёолшодой номууд бии. Баhа заримандаа забhарай гарахада пианино дээрэ наадана.

Заводой партийна комитедэй секретарь Е. В. Тетеринэй цехэйнгээ начальник тухай хэлэhэн тодорхойлолго дурдажа, энэ хөөрөөгөө дүүргэхэмни.

Л. К. Игумнова Эрхүүгэй авиационно техникум дүүргээд, заводто эльгээгдэhэн юм. Хүдэлжэ байгаад Зүүн Сибириин технологическа институдта үдэшэндөө hуража дүүргээ. 1971 онhоо цехэй начальнигай орлогшоор хүдэлнэ, 1974 онhоо цехэй начальнигаар хүдэлнэ. Тон зүбөөр аад, шанга эрилтэ хэдэг, бүгэдэндэ адляар хандадаг, саг үргэлжэ шалгалта хэдэг — иимэ гуримаар хүдэлдэг, сэхэ абари зантай. Бүхы хүсөө ажалдаа зорюулдаг хүн. Цехынь эрхимүүдэй нэгэн юм, үйлэдбэриингөө түсэб ходо дүүргэдэг. Кадрнуудые, мастернуудые шэлэжэ олоходоо бэрхэ. Байгша оной 1-дэхи, 2-дохи кварталда тус цех түрүү hууринуудые эзэлдэг байгаа.

***

— Намайе дан ехээр бү магтаарайгты. Хүндэтэ нэрэ зэргэ зээлеэр үгөө гээшэ ааб даа, энээниинь харюулхын тулада хүдэлхэб, — гээд тараха дээрээ Людмила Константиновна хэлээ hэн.

Д. ЖУГДУРОВА.

Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гушаад жэлдэ hаалишанаар Цыцыгма Гомбоевна Базарова хүдэлжэ ябана. Тэрэ мүнөө 22 үнеэ hаана. Колхоз соогоо мэдээжэ болоhон hаалишан юhэ hарын туршада үнеэн бүриhөө 1430 килограмм hү hаагаа. Һаяхан Цыцыгма Гомбоевна Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Цыцыгма Базарова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Анна Васильевна Фирсова модошо дарханай мэргэжэл шудалаад, хори гаран жэл локомотив-вагон заhабарилгын заводто хүдэлнэ. Эрхим hайнаар хүдэлжэ байhанайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан юм. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхээр абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модошо дархан А. В. Фирсова.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

— Фёдор Лазаревич Дыдыкаловай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, заводойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда мэдээжэ болоо. Эдэнэр мүнөөшье үдэр бүриингөө нормые 10—12 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар бүтээнэ, — гэжэ Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ В. П. Дьяченко хөөрэбэ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ иимэ амжалтатай hайнаар ажаллажа, абаhан уялгаяа дүүргэжэ байhан хүдэлмэришэдтэй уулзажа, ажал хэрэг тухайнь мэдэжэ абаха гэжэ шиидэбэбди.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭ
ХҮСЭЛ ОРОЛДОЛ

Хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой цехүүд соогуур алхалнабди. Түмэр эсхэдэг, дабтадаг пресс станогуудай хүдэлхэдэ хүл дорохи газар хэлбэлзэhэн мэтэ болоодхихо юм. Алишье цех соо ороходо хүүргэнүүдэй хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ байхань харагдана. Эндэ тэндэ ошон галнууд ялалзана. Түмэрэй ханхинаан минутынишье туршада замханагүй. Энэ заводой хүдэлмэришэд оронойнгоо олохон область, хизаарнуудhаа захил абаад, тэрэнээ саг болзор соонь, hайн шанартайгаар бүтээхын тула иимэ эршэтэй шэнгаар хүдэлжэ байна.

Хүүргэнүүдэй томо хэрэгсэлнүүдые хабсаргадаг 1-дэхи цехтэ хүрэжэ ерэбэбди.

— Фёдор Лазаревич түмэр эсхэдэг цех ошонхой. Ерэхэ болоhон лэ байха, — гэжэ 1-дэхи цехэй начальник Ю. А. Кузнецов хэлэбэ.

Гушаад метр ута түмэр хабтагайнуудые электрын галай элшэ хүсөөр бэе бэедэнь холбожо, хүүргын пролёт бүтээжэ байнад. Хүдэлмэришэд унаhан малгайгаа абахашье сүлөөгүйнүүд. Гушаад наhанай, хүдэр бэетэй хүдэлмэришэн бидэндэ дүтэлбэ. Энэмнай бригадир Фёдор Лазаревич өөрөө байшаба.

— Мүнөөдэртөө hаатангүй хүдэлхэ аргатай болообди. Хүүргэнүүдэй пролёдто хэрэгтэй бүхы хэрэгсэлнүүдые абахаар хэлсээб. Юрэдөө hайнаар лэ хүдэлжэ үзэеэ даа, — гэжэ бригадир Ф. Л. Дыдыкалов хүдэлмэришэ нүхэдтөө хандана. Хүдэлмэришэд бригадирайнгаа үгые hайшаан дэмжэнэ.

Фёдор Лазаревич Дыдыкалов үшөө залуу. Гэбэшье электро-гагнууршанай эгээл дээдын 5-дахи разрядтан. Үшөө слесариин мэргэжэл шудаланхай. Бригадынь гэшүүдэй табаниинь [...] гагнууршанай 5-да[...] ниинь 4-дэхи разряд[...] Бултадаа электро[...] хэхэ ажалай техно[...] наар мэдэнэ. Эрдэм[...] улам дээшэлүүлхы[...] булта hуража байда[...]

— Хүүргэнүүдэй [...] сэлнүүдые бүтээхэнь [...] рюусалгатай. Бидэнэр [...] ажалаа проектын [...] наринаар хэнэбди [...] ришэд чертёж [...] шадаха ёhотой. Ти[...] бригадымнай хүдэл[...] олон юумэ мэдэхэ, [...] даха зэргэтэй боло[...] даа, — гэжэ Ф. Л. [...] лов бидэнэртэ хэлэн [...] hэн. Өөрөө электро[...] шанай мэргэжэлээр [...] шахуу жэл хүдэлга[...] харюусалгатай ажал [...] бүтээдэг.

Халаанай туршада [...] 550 погонно метр [...] хэнэбди. Хахадшье [...] метрэй забhар гарга[...] гүйбди. Хүдэлмэр[...] оролдолго шадабари[...] юумэн дулдыдана. [...] тус бригадын гэшүүн [...] лай Симонов хэлэ[...] хүдэлмэришэн өөрынг[...] га ба харюусалгые [...] мэдэнэ. Ф. Л. Ды[...] бригадын хүдэлм[...] шэдhөө асуугаа hаа [...] хэлэхэл даа. Дүй дүр[...] хүдэлмэришэд оро[...] бэрхээр хүдэлжэ [...] Хүүргын 30 метр [...] пролет хабсарганад. [...] үдэрнүүдтэ тэрэнь [...] Амарай түмэр замай[...] гашадта эльгээгдэхэ. [...] рынь эрхим hайн бай[...] той. Бригадын [...] маг бэлигээ, бүхы ша[...] ажалдаа зорюулна. [...] hээл hайн шанартай[...] хы продукцияа бүтээ[...] лаан бүриингөө [...] үлүүлэн дүүргэжэ [...] мүрысөөндэ эрхимл[...] метр утатай, 50 тонн[...] пролет халаанай [...] хабсаргажа, даабаря[...] лэн дүүргэдэг байха [...]

— Арбадахи табан [...] даабари 4 жэл 6 hары[...] шада дүүргэхээр [...] абажа. тэрэнээ болзо[...] рэнь бэелүүлхээр [...] хойбди. — гэжэ Ф. Л. [...] дыкалов хөөрэнэ. [...] гадын коллектив [...] эхинhээ муу бэшээр [...] Социалис мүрысөөндэ [...] лэжэ, завод соогоо [...] Һайн шанартайгаар [...] ци гаргажа, үдэрhөө [...] амжалтаяа улам ар[...]

Энэ бригадын хү[...] шэдтэй хөөрэлдөөд [...] олон юумэ эли тодо [...] хино. Дүршэл ша[...] хүдэлмэришэд урдаа [...] зорилгонуудаа сүм бэ[...] дүүрэн арга боломжото[...]

К. ЖАМЬЯНО[...]

САБШАЛАНГАА ТҮХЭРЕЭН ЖЭЛДЭ ХАРУУҺАЛНАБ

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай ажахы сабшалан hайжаруулха асуудалда ехэхэн анхарал хандуулна. Жэлhээ жэл бүхэндэ сабшалан болон бэлшээринүүд hайжаруулагдана, олон жэлэй ногоон таригдана, ургасань дээшэлүүлэгдэнэ. Хэрбээ гурбан жэлэй саада тээ сабшалангуудай гектар бүхэнhөө 17—18 центнер үбhэн хуряагдадаг байhан hаа, энэ жэлдэ 29—30-аад центнер үбhэн абтаа. Энэ hүүлшын эрхим дүн бэшэ. Сабшалангые hайнаар харууhалбал, гектар бүриhөө 40-өөд центнерhээ доошо бэшэ үбhэ хуряахаар.

Би 16 жэл сабшаланшанаар ажалланаб. Энэ сагай туршада үбhэшэдэй звеное даагшаар ажаллаха зуураа, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар яhала дүршэлтэй болонхойб. Тиимэhээ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ талаар «нюусаяа» нээхэ гэhэн тобшолол хэhээр би үнинэйб.

Үбhэсэ хуряажа дүүргэhээр сабшалан hайжаруулха хүдэлмэри эхилнэб. Лутоводуудай отряд ойро байдаг hү hаалиин фермэнүүдhээ ДТ-25 түхэлэй тракторaар наг шэбхэ зөөжэ. үнгэрhэн жэл 60 гектар сабшалан утэгжүүлэгдээ. Үнгэрhэн зун тэрэ сабшаланайнтаа гектар бүриhөө 30-аад центнер үбhэ хуряабаб. Иимэ ургаса хуряахын тула мүн үбэлдөө халхабшануудые табижа, саhа тогтооhон, хабартаа зөөгдэhэн шэбхыень бутаргажа хүрьhэндэнь шэнгээнэбди.

Сабшалан дээрэ үдхэн ногоо ургуулха хэрэгтэ аммиагай селитрэ угаа ехэ удха шанартай юм. Тэрэниие РУМ-3 түхэлэй түхеэрэлгээр гектар бүридэ 80—100 килограмм сасанаб. Минеральна утэгжүлгээр сабшалангай хүрьhэ hайжаруулхада үдхэн ногоон илангаяа түргэн ургана гэжэ hүүлэй жэлнүүдтэ ойлгодог болооб. Теэд минеральна утэгжүүлгэ тухай иигэжэ хэлээшье hаа, наг шэбхэ муу гэжэ хэлээгүймни элитэ ааб даа.

Сабшалан уhалха гээшэ угаа ехэ хүдэлмэритэй байна. Жэшээнь, hайрамай уhа гол горхондо алдангүй сабшалангуудай хүрьhэндэ hайнаар шэнгээхын тула хаалта хэжэ, ханааб татажа, бүхы талмайень жэгдээр уhалдагби. Сабшалангай ногооной түргөөр, үдхэнөөр ургаха ябадалда энэ арга hайнаар нүлөөлнэ. Үбэлдөө саhа байлгаха, хабартаа уhалхаhаа гадна сабшалангуудай нюруу тэгшэлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулнаб. Ногооень сабшаха, тармаха, хаалта хэдэг модо шулууень түүхэ, нүхэ hүбыень жэгдэлхэ гэхэ мэтэ элдэб хүдэлмэри хэгдэдэг байна.

Намар, мүн хабартаа тэрэниие дисктэй борнойн табижа, хүбхэ, хагдыень hалгадаг, галдадаг гээшэб. Мүн жэл бүхэндэ ургаад лэ байдаг бургааhа үндэhөөрнь hалгааха хэрэгтэй.

Зунайнгаа амаралтын үедэ Хэрэнэй дунда hургуулиин hурагшад минии звенодо ерэжэ, үбhэ хуряалга дээрэ хүдэлдэг юм. Тэдэнэр жэл бүри комсомол-залуушуулай звено эмхидхэнэ. Энэшье жэлдэ би тэрэ звеноень хүтэлбэрилөөб. Залуушуулые хүмүүжүүлхэ, ажалда hургаха гээшэ хүндэтэй хэрэг. Звенодомнии хүдэлhэн 40 гаран hурагшад хэзээ хэзээнэйхиhээ бэрхээр ажаллаа. Ибагай голой эрьеэр нэмжыhэн нуга, Халхайн-Добуундахи сабшалангай ургаса хуряагаабди. Тиин 4057 центнер үбhэ hүрилжэ, түсэбөө холо үлүүлээбди. Комсомолшууд хамтынгаа суглаан дээрэ гектар бүриhөө 20-ёод центнер үбhэ хуряаха, 3500 центнер үбhэ hүрилхэ гэhэн уялгаяа амжалтатай дүүргэhэн байна.

Тиихэдэ сабшалангай ургасатай участогуудые хорёолhоной ашаг үрэ тухай тобшохоноор хэлэлтэй ха. Малай бэлшэhэн сабшалангай ногооной үндэhэн муудадаг байна. Тиимэhээ тэрэниие хорёолхо хэрэгтэй. Гаргаша ехэтэй ажал ааб даа, теэд тэрэнэй ашань дүүрэн харюулагдана. Манда, илангаяа тэжээл бэлэдхэлгын үедэ, гараар хэгдэдэг ажал ехэ болодог гээшэ. [...]шэр ажалые хүбүүд [...]эсэтэрээ хэжэ гаран[...] иимэhээ энээниие [...]руулха хэрэгтэй. Мүн [...] хэрэгтэй техникэгүй[...]бди. Хэрэгтэй зэр за[...] техникээр хангагдаа[...]бал, бүри ехэ үрэ д[...]лаха, ургасала эрид [...]лүүлхэ, түргэн саг са[...]ряадагшье болохо h[...]

Мүнөө совхозой [...]рилэгшэд болон мэ[...] үрэжэл багатай нуга[...]лан дээрэ олон жэлэй [...] тариха хэрэгтэ ехэхэ[...]рал хандуулдаг [...] Манай эрхэ байдалда [...] мал ногоон hайн ургас[...]нэ гэжэ үнгэрhэн жэ[...] дүй дүршэл харуулна. [...]шээнь, нёдондо жэлдэ [...]бянгуудай отделени[...] шалан дээрэ тар[...] «Костер безостый» гэ[...]гоон гектар бүриhөө [...] центнер ургаса үгөө, [...]тар талмай дээрэh[...] центнер үрэhэн хур[...] Манда олон жэлэй [...]риха бүхы эрхэ ба[...]гуулагданхай. эрхим [...]гууд үгтэнхэй. Тиимэ[...]тын малда тэжэлэй [...] үндэhэ hуури байгуулха[...]дал урагшатай шии[...]хээр байна. Би мүнөө [...] жэлнүүдэйнгээ баян [...] хүсэд хэрэглэжэ, [...] табан жэлэйнгээ х[...] жэлдэ бүри үндэр а[...] түйлаха зорилготойб. [...]ень хэлэхэдэ, даажа [...] 170 гектар сабшалан[...] гектар бүриhөө 35 [...] hайн шанартай үбhэ [...]ха хараа түсэбтэйгөөр[...]лажа байнаб.

Е. АЮШЕ[...]
Саянай [...]
луто[...]

Түнхэнэй аймаг.

ТЕХНИК-ҮРЭЖҮҮЛЭГШЭДЭЙ КОНКУРС

Һаяшаг «Победа» колхоздо искусственна аргаар үнеэдые үрэжүүлэгшэдэй аймагай конкурс дүүрэбэ. Иимэ конкурс манай республика соо түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө. Хэншье мэдэhээр, искусственна үрэжүүлгэ малай тоо толгой олошоруулха, үүлтэрынь hайжаруулха тон шухала арга болоно. Тиимэhээ Бэшүүрэй аймагай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд энээндэ анхаралаа онсо хандуулжа, искусственна аргаар малаа үрэжүүлхэ хүдэлмэри урагшатай hайнаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, тус аймаг үнеэдые үрэжүүлхэ түсэбөө 1974 ондо 103,8 процент, 1975 ондо 110 процент дүүргэhэн байна.

Энэ конкурс техник-үрэжүүлэгшэдэй мэргэжэл, дүй дүршэл хараха, дээшэлүүлхэ гэhэн зорилготой байгаа бшуу. Нэн түрүүн энэ конкурс аймагай бүхы колхозууд болон совхозууд догор үнгэргэгдэжэ, тэндэ илагшад энэ конкурсдо хабаадаха эрхэ олоо ха юм.

Тус конкурс 4 шатада үнгэргэгдэжэ, 11 хүн мэргэжэл шадабаряа харуулаа. Нэгэдэхи шатада техник-үрэжүүлэгшэдэй теоретическэ бэлэдхэл, үрэжүүлгэ хэхэ зэр зэмсэгүүдэй ариг сэбэр болон үрэжүүлэгшэдэй урда жэлнүүдэй ажал хараада абтажа, 20 баллаар сэгнэгдэhэн байна. Хоёрдохи шатада хүрэнгэ шалгаха, үрэжүүлгэ хэхэ хүдэлмэри харагшадта дурадхагдаа. Тиихэдэ гурбадахи, дүрбэдэхи шатануудтань зэр зэмсэгээ хуряаха, документацияа зүбөөр эрхилхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри хэгдээ.

Иигэжэ мүрысөөнэй дүн согсолходо, Охин-Булагай совхозой дүршэлтэй бэрхэ үрэжүүлэгшэ Тамара Ивановна Аносова нэгэдэхи hууринда гаража, мүнгэн шангаар ба дипломоор шагнагдаа. Хоёрдохи hуурида «Победа» колхозой үрэжүүлэгшэ Василий Петрович Смолин, гурбадахида «Сибирь» совхозой үрэжүүлэгшэ Е. П.[...]ва гэгшэд гараа.

Искусственна аргаа[р] үрэжүүлхэ, үүлтэрынь [hай]жаруулха хүдэлмэри [...] hайнаар ябуулhанайнь [...] «Победа» колхозой [...] зоотехник А. С. [...] мүнгэн шан барюула[...]

Ноябрь, декабрь h[...]дан туршада республи[...] бүхы аймагуудта иимэ [...]курснууд үнгэргэгдэж[...]лээрнь республикын [...] үрэжүүлэгшэдэй конк[...] гэргэгдэхөөр хараала[...]

И. БОЧКА[...]
республикын [...]
нэгэдэлэй аха[...]
зоотех[...]

БАМ-ай ТРАНСПОРТ

Байгал-Амарай түмэр харгы барилгын баруун тала. Энэ гайхамшагта барилга дээрэ түмэр замшад, уhан замшад, авиаторнууд, автомобилистнүүд таhаршагүй нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлнэ.

Иишэ анха түрүүшынхеэ гэхэ гү, али түрүүшын бамовецүүдые Усть-Кутска авиапредприятиин вертолётчигууд асарhан байха юм. Бартаа ехэ тайгын оёорто буулгаhан шуу. Тиихэдэ энээгүүр баригдаhан шэнэ тосхонуудаар мүнөө ябахада hанаагаа зобохо юумэн байхагүй, харин машинада hуугаад, дардам харгыгаар шуумайна. Тиигэбэшье вертолёдууд таhалгаряагүй хүнхинэжэ, аргагүй яаралтай ашаа, почто болон эдеэ хоол зөөнэ гээшэ. Усть-Кудтахи аэропорт мүнөө үргэдхэгдэнэ, бүришье гоё hайханаар баригдана. Ойрын жэлнүүдтэ тус аэропорт Зүүн Сибирьтээ эгээ hайниинь болохо байна. Гаhар томо ИЛ-76, ЯК-42 гэжэ самолеедууд эндэ hууха аргатай болохо.

БАМ-да эльгээгдэhэн ашаа хаhа сагтань абахын тула далайн эрьедэ Култук, Байгал, Курла хушуун гэхэ мэтын портнууд баригдана. Тайга соогуур просека хэрэгдэжэ, авто-харгынууд татагдажа байна.

Гэнжэтэй вездеходууд эндэ сүлөөгүй түерhөөр. Автомашинын ябажа шадахагүй газарнуудаар ябажа, барилгашадые ажалдань абаашана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Култук тосхоной хажуугаар үнгэрhэн түмэр харгы. Эндэhээ холо бэшэхэнэ порт баригдаа. Түмэр харгыгаар БАМ-да тон хэрэгтэй ашаан асарагдана. Эндэhээ баржануудта тээжэ, уhан замаар барилгашадта абаашагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭДЭ ОНСО АНХАРАЛ

...адай ажаhуудалай ...нгалга саашадань ...ха талаар парти, ...ствамнай hүүлэй ...эн шухала тогтоол... баталан абаба. Рес...най ажалшадай ...алай эрилтэ хангадаг ... хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө ажалда ... болгоно.

... табан жэлэй ... ажалшадай ажаhуу... эрилтэ хангадаг ком...ай хүдэлмэриие ...лха, тэдэниие хэ...ньhон түхеэрэлгээр, ...гүүдээр хангахын ...миллион түхэриг hо...

Үнгэрhэн табан ...туршада республикын ...а арад зоной хэрэг...хангадаг фабрика, хуб...аар сэбэрлэдэг ате...р баригдажа, ашаг... тушаагдаа. 19 аймаг...ань ажалшадай ажа... эрилтэ хангадаг ... типовой барил...юдхоогдоо. Улаан-...ндо иимэ байшан шанээр баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа hэн.

Парти, правительствын гаргаhан шухала тогтоолнуудые бодото дээрэнь дүүргэхын тула республикын хүдөө нютагуудта ажаhуудалай эрилтэ хангадаг 500 шахуу комбинадууд, байшангууд, ажалшадай захил абадаг пунктнууд ажаллана.

Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг албанда хото, хүдөөгэй ажалшад олоор хандажа, элдэб олон зүйлэй захил хэдэг болонхой. Ажалшадай хэhэн захилнуудые сагтань, hайн шанартайгаар хэр дүүргэнэб, тэрээгээр лэ ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэри сэгнэгдэнэ. Тиимэhээ коллектив, бригада, цех бүхэнэй гэшүүд даажа байhан ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, түрүү онол арганиудые үргэнөөр хэрэглэхын тула оролдоно гэжэ эндэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Оёдолшод Х. Ш. Жамбалова, И. И. Белоплотова, У. С. Хандакова, хубсаhа эсхэгшэд М. П. Заяханова, Н. Ц. Шалахова, гуталшад Л. Ф. Косовских, Г. Л. Спиридонов болон бусад ажалай түрүүшүүл абаhан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхынгээ хажуугаар, залуу үетэниие hурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа табидаг зааншалтай. Ажаhуудалай эрилтэ хангадаг республикын албанда 6 мянга гаран хүн ажаллана. Тэдэнэймнай динлэнхинь ажалшадта хүндэтэй болоhон ажалай түрүүшүүл гэжэ эндэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Юhэдэхи табан жэлэй дүнгөөр ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг 30 гаран хүдэлмэрилэгшэд орден, медальнуудаар, «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгээр 606 хүн шагнагданхай.

Ажалшадай захилнуудые hайн шанартайгаар дүүргэхэ, тэдэнэй оруулhан дурадхалнуудые бэелүүлхэ талаар ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадуудай хүдэлмэрилэгшэд арбадахи табан жэлэй туршада горитой хүдэлмэри ябуулхаар хараална. Саг болзорторнь hайнаар бүтээгдэhэн захил, заhагдаhан элдэб орёо оньhон машинанууд хүнэй аша туhада хэрэглэгдэхэдээ, тэдэнэртэ баяр асарха зэргэтэй.

Гэбэшье жэлhээ жэлдэ улам баян дэлгэр ажаhуудалтай болоһо байгаа совет арадай эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха, захилнуудые түргэн болзорто дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ дутуу дунданууд үшөө бии байhаар гэжэ эндэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Шэнэ город, хүдэлмэришэдэй посёлогууд ажалшадай ажаhуудалай албанhаа hураггүй түргөөр хүгжэнэ. Тиимэhээ ажалшадые мүнөө сагай эрилтээр гүйсэд хангахын тула ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадуудай коллектив бүхэн өөрынгөө хүдэлмэриие тон нариинаар түсэблэхэдөө, эрдэм техникын хүгжэлтые хараада абаха зэргэтэй.

Холын отара, гүүртэнүүдтэ ажаhуудаг малшадай, хүдөөгэй ажалшадай эрилтэнүүдые гүйсэд дүүргэхэ талаар ажаhуудалай эрилтэ хангадаг байшангууд, ажалшадай захил тушаан абадаг пунктнууд ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ hүүлэй үеын шэнжэлэл гэршэлнэ. Тиимэhээ хүдөөгэй ажаhуудалай эрилтэ хангадаг байшангууд, пунктнууд нютагай хүн зоной эрилтэнүүдые тон нариинаар шэнжэлхэ, ажалдаа түрүү коллективүүдэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэ гол hаналаа табидаг болонхой.

Хүдөөгэй ажалшадай захил абадаг комплексно пунктнууд ажалаа гурим шуулха талаар ехэ оролдолго гаргана. Эдэ пунктнуудта хүн зон олоороо орожо, захил хэхэhээ гадна, элдэб түхэлэй приборнуудые заhаха, соёл культурын элдэб хэрэгсэлнүүдые богонихон болзороор абаха, хэрэглэхэ аргатай болонхой.

Жэлhээ жэлдэ улам ургажа байгаа хүдөөгэй ажалшадай эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын тула нютагай Советүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд ажаhуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудые зүбөөр хүтэлбэрилдэг болохо зорилготой. Нэн түрүүн колхоз, совхозуудай түб буусануудта байшангуудые, ажалшадай захил абадаг пунктнуудые нээхэ асуудал зүбөөр шиидхэхэ шухала. Республикын динлэнхи колхоз, совхозуудай буусануудта иимэ пунктнууд мүнөөшье болотор элдэб шалтагаанhаа нээгдээгүй байха юм. Мухар-Шэбэрэй, Захаамиинай, Хурамхаанай аймагууд энэ талаар ехэхэн дутагдалтай. Эндэ хэлэгдэhэн аймагуудай ажалшад заhабарида орохо болоhон холодильник, телевизор болон бусад оньhон түхеэрэлгэнүүдые заhуулхын, элдэб захил хэхын тула хэдэн арбаад километр ошохо баатай болоно.

Хүдөөгэй ажалшадай ажаhуудалай эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын тула аймагай комбинадуудай, тэрээндэ хабаатай нэгэдэлнүүдэй ажал хүдэлмэриие hайжаруулхын тула арбадахи табан жэлэй туршада ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдана.

Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэнүүдые хангадаг албанай олон тоото хүдэлмэрилэгшэд ерэхэ табан жэлдэ хүн зонhоо захил абалгаяа 1,5 дахин ехэ болгохоор хараална. Урдаа табиhан зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула коллектив, цех бүхэн оролдожо байнхай.

Г. НИКОЛАЕВ.
Буряадай АССР-эй ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг министрэй орлогшо.

...УР. ЭНХЫЕ ...ИГШАД

Сагаан халаадтай энэ хоёр эхэнэр Улаан-Үдэ хотын медицинскэ ондо ондоо эмхи зургаануудта ажаллана. Анна Федотовна Фалилеева Октябрьска районой дүрбэдэхи поликлиникэдэ, Наталья Павловна Сафонова республиканска больницада шүдэ хэдэг мастерскойдо хүдэлнэ. Удаан саг соо медицинскэ эмхи зургаануудта хүдэлжэ, хүн зоной дунда ехэ хүндэтэй болоhон.

А. Ф. Фалилеева 1944 ондо Рассошанско фельдшерскэ-акушерскэ hургуули дүүргээд, сэрэгэй госпитальдо хүдэлөө. Дайнай hүүлээр манай республика ерээд, олон жэлэй туршада Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналей тосхондо ажаллаа юм. Мүнөө Октябрьска районой дүрбэдэхи отделенидэ физиотерапевтическэ таhагта хүдэлнэ.

Гуша гаран жэлэй туршада Н. П. Сафонова элүүр энхын эмхи зургаануудта хүдэлнэ. Мэргэжэл шадабари ехэтэй шүдэ хэдэг техник залуушуулые hурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Өөрынгөө баян дүй дүршэлые тэдэндэ дуратайгаар дамжуулан үгэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фельдшер А. Ф. Фалилеева (нэгэдэхи зураг) ажал дээрээ. Хоёрдохи зурагтань шүдэ хэдэг техник Н. П. Сафоновагай залуу мэргэжэлтые hургажа байхынь харанат.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

ПОЧТАЛЬОН

Улаан-Үдэ хотын хэлхээ холбооной 15-дахи таhагта Карпов Иван Михайлович 4-дэхи жэлээ почто тараагшаар ажаллана. Тус почтальон хотын Солнечно үйлсын олон дабхар байрын гэрнүүдые хангадаг.

— Үдэр соогоо 2 дахин почто зөөхэ ушар гарана. Юундэб гэхэдэ, хүн зон мүнөө үедэ газетэ, журнал олоор захидаг болоо. Миниин хангадаг гэрнүүдтэ гансашье ород хэлэн дээрэ газетэ, журналнуудые захидаг бэшэ, мүн «Буряад үнэн» газетэ олоор абадаг, энэнь ехэл hайнаалтан,— гэжэ нүхэр Карпов хөөрэнэ.

Газетэ, журналнуудые хэдэг хайрсагуудай доодо дабхарта байдагшье hаа, пенси, пособи, мүн хаа-яа посылка барюулхын тула дээгүүрхи этажда гараха болог дону. Тиигэбэшье энэ уялгаяа Иван Михайлович жэншэдгүй hайнаар дүүргэжэ байдаг. Нүхэр Карповай хүдэлжэ байhан 15-дахи отделенидэ ошобобди.

— Иван Михайлович, олон жэлдэ хүдэлжэ байна. Дүй дүршэлтэй почтальон, мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ гэhэн грамотаар шагнагданхай. Ажалдаа амжалта туйлаhанайнгаа түлөө тэрээндэ коммунис ажалай ударник гэhэн нэрэ олгогдонхой. Ажалшадай талаhаа нэгэшье гомдол ороогүй, hайнаар ажаллаhанайнь түлөө пенсионернүүд баярые хүргэдэг,— гэжэ таhагые даагша Ольга Николаевна Гребенюк манда хөөрэнэ.

Почтын ажалда Гребенюк өөрөө 28-дахи жэлээ хүдэлнэ. Тус отделениин коллектив хамта дээрээ 35 хүнтэй. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула тус отделениин хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абанхай.

Октябрьска районой Солнечно үйлсөөр газетэ, журнал дүүрэн хэhэн тэнзэгэр томо сүүмхэ зүүhэн үндэрмэг бэетэй, нюдэндөө шэлтэй наhатайшаг эрэ хүниие хараа hаа, нүхэр Иван Михайлович Карпов гэжэ абаhаар танихат.

Н. ХАЗУЕВ.

ЭСТРАДЫН АРТИСТНАР АЙЛШАЛБА

Хэдэн хоногой туршада Буряадай гүрэнэй филармониин эстрадна бригада Мухар-Шэбэрэй аймагай hуурин тосхонуудай ажалшадта концерт наада харуулба. Хүсөөтэ, Шэнэпэтэ, Түгнэ, Галтай болон бусад нютагуудай хүн зон артистнарай бэлиг шадабариие hайшаан, нэрьемэ альга ташаагаар угтаhан байна.

Тус бригадын бүридэлдэ залуу 12 артист ороно. Москва хотын циркын искусствын студи дүүргэгшэдэй «эльбэшэдиин эзэн» Владимир Цыренжаповой харуулhан зүйлнүүд, уян нугархай бэетэй Александра Нимаевагай пластическа этюдүүд, агаарай гимнастка Жэбзэма Шираповагай гүйсэдхэhэн номернууд олондо hайшаагдаа. Мүн лэ Светлана Халбаева уран гоёор хатаржа, Долгор Хонтухеева хонгёогоор дуулажа, сутларашадай зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэhэн байна.

— Манай бригада эмхидхэгдэhээр оройдоол нэгэ жэл болохонь,— гэжэ тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Ю. М. Мацуков хөөрэнэ.— Тиигэбэшье бидэнэр аян замда нилээд даданхайбди. Үнгэрhэн саг соо Агын, Усть-Ордын национальна округуудай ажалшадта айлшалжа үрдөөhэмди. Энэ гастрольнай манай бригадын Яхад орон ошолгын урда тээхи hайн бэлдэлгэ болоно байна.

Манай корр.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

...ӨӨ ГАДУУР

...ой нефтиин уур...р М. Широковой ...дэг бригада эрхим ...дые туйлана. ...hээ түсэбhөө га... метр скважина энэ ...мдэжэ, социалис ... эрхимлэбэ. Энэ ...рь-сентябрь hара...рүү бригадын кол... мянган метр сква...hэн байха юм.

... Широков — Ханты...циональна окру...гын мастернуу...залуунь юм. Тэрэ ... болобо. Т...о зүгтэ hаяшаг ...шээр мастерай ... хүдэлөө. Гурбан ... тээ тэрээндэ ...гаhан байгаа.

...р М. Широко... округ дотороо ...юлонхой. Баруун ...мдэжэ олзобори... Социалис Ажа...д Г. Петров, ... гэгшэдэй ажалай ... Михаил Широко... хүдэлмэридөө ...рэглэнэ. Тус кол... дүүрэтэр үшөө ... метр скважина ... шиидэбэ.

... ЖИЛЯКОВ,
ТАСС-ай корр.
...нсиин округ.

... ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖЭНЭ

... газ олзоборилог...м хотодо юhэн ... барилга эхилбэ. ...он дабхар гэрнүү...кророной эхин ...

... хотын баригдажа ...ойдоо дрүбэн жэл ...игэбэшье мүнөө ... мянга шахуу хүн ... Тус хотын бүхы ... проектые ... архитекторнүүд ...айна. Тиигэхэдээ ...хүйтэн ударилые ...баhан байгаа. Хүү...ууд, hургуули...онуууд, магази...ын талмайнууд ... газарта бариг...

Национальна округто газай промышленностиин хурдан түргэнөөр хүгжэхэтэй хамта Надым хотын хүн зоной тоо ойрын жэлнүүдтэ хоёр дахин олон болохоор хүлеэгдэнэ.

В. ОХОТСКИЙ,
ТАСС-ай корр.
Ямало-Ненецкэ округ.

НЕФТЬШЭДЭЙ АЖАЛАЙ АМЖАЛТА

Заполяридахи Тимано-Печорско нефтиин хэбтэшые шэнжэлэгшэд ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Эндэхи Нарьян-Марска экспедициин мастер В. В. Павлюковой хүтэлбэрилдэг бригада Ненецкэ национальна округто эгээ гүнзэгы «Лаявож 3» гэжэ скважина үрэмдэхэ даабаряа болзорhоонь 6 hараар урид дүүргэбэ. Тэрэ скважиныи гүнзэгынь 4700 метр юм.

4000 метрhээ гүнзэгы скважинануудые үрэмдэжэ ашаглахада, ашаг үрэ ехэтэй гэжэ урданай дүршэл харуулна. Заполяриин эрхэ байдалда скважинануудые гүнзэгыгөөр үрэмдэхэнь тон хүндэ, орёо гэжэ ойлгогдонхой. Тиигэбэшье гүнзэгы скважинануудые хурдан түргэнөөр үрэмдэжэ болохо гээд нүхэр Павлюковой бригадын гэшүүд элирхэйлэн харуулба. «Лаявож» гэжэ скважина үрэмдэгшэдэй ажалай дүй дүршэлые бусад уурхайнуудай олзоборилог шод үргэнөөр хэрэглэнэ.

В. ЖУКОВ,
ТАСС-ай корр.
Ненецкэ округ.

БАЯН УРГАСЫН ҮНДЭhЭ hУУРИ

Коми-Пермяцка национальна округой Гайнска ба Кочевско районуудай механизаторнууд намарай паар хахалха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбэ. Тэдэнэр Кубаниин тарияашадай ажалай дүй дүршэлые хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэhэн байха юм. Бүхы ажалаа агротехническэ богони болзорто үнгэргөө.

Оронной түрүү механизаторнуудай дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ үргэнөөр хэрэглэхэ асуудалда округой партийна организаци ехэ анхарал хандуулна. Кубаниин тарияашадай жэшээгээр округ дотор хуряалгын-транспортна отрядууд эмхидхэгдээ. Тиимэ отрядуудые техническэ талаар хангалга урданайхиhаа эрид hайжаруулагдаhан байгаа.

Гүрэндэ орооhо гаряа худалдаха талаар абаhан дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгаяа округ болзорhоонь урид дүүргэhэн байна. Тиихэдэ hайн сортын үрэhэ хүрэнгэ гүйсэд хүрэхөөр бэлэдхэгдээ. Тиигэжэ ерэхэ жэлэй баян ургасын hайн үндэhэ hуури табигдажа байна.

А. КИПРИЯНОВ,
ТАСС-ай корр.
Коми-Пермяцка округ.

БАЙТОГАЙ АГИТАТОРНУУД

Усть-Ордын Буряадай национальна округой Байтог тосхондо ажаhуугшад онсо илгаатай ойн hайндэр тэмдэглэбэ: эндэ агитаторнуудай байшангай эмхидхэгдэhээр 10 жэл болоhон байна. Байтог тосхон Эхирэд-Булгадай районой томо hууринуудай нэгэн болоно. Тэндэ агитаторнуудай найман байшан эмхидхэгдэнхэй. Ажахын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тосхоной ажалшадай хүсэ шадалые элсүүлхэ хэрэгтэ тэдэ байшангууд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Агитаторнуудай байшангуудта ажалшад hарадаа хоёр удаа сугларжа, хөөрэлдөөнүүдые шагнана. Тиихэдэ ажалай бүтээсые улам саашадань дээшэлүүлхэ, бүхы ажалай шанар hайжаруулха асуудалнуудта агитаторнууд онсо анхарал хандуулдаг байна.

Ажахын партийна организаци агитаторнуудта ехэ туhа хүргэнэ. Эндэхи агитпункт методическа түбынь болонхой. Тэндэ агитаторнуудта хэрэгтэй мэдээсэлэй материалнууд, элдэб ном ба брошюранууд, түсэбтэ даабари болон социалис уялганиудай дүүргэлтын дүнгүүд байдаг юм.

Байтогай агитаторнуудай ажалай дүй дүршэлые КПСС-эй Усть-Ордын окружкомой пропаганда ба агитациин таhаг сонгожо, ажалдаа үргэнөөр хэрэглэхыень округой бусад партийна организацинуудта дурадхаhан байна.

Л. ЦЫРЕМПИЛОВ,
ТАСС-ай корр.
Усть-Ордын округ.

ТҮРҮҮШЫН ПОЛИТ-ҮДЭР

Агын буряадай национальна округто түрүүшын полит үдэр үнгэргэгдэбэ. Округой түбэй партийно-совет эдэбхитэд хүдөө нютагуудта ошожо, ажалшадай коллективүүдэй ажабайдалтай танилсаа. Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан тухай, мүн КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ тухай округой, районуудай, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадта хөөрэжэ үгэhэн байна. Удаань ажалшад предприятинуудай, колхоз ба совхозуудай, эмхи зургаануудай ажал ябуулгые саашадань hайжаруулха тухай hанамжа дурадхалнуудаа хэлэйэн, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабари болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ дотоодын арга боломжонуудые, нөөсэнүүдые элирүүлhэн байгаа. Ажалшадай олохон коллектив энэ жэлэй даабариие болзорhооль урид дүүргэхээр шиидэээ.

Округой 20 мянга гаран хүдэлмэришэн полит-үдэртэ хабаадаба.

Б. РАБДАНО,
ТАСС-ай корр.
...гын округ.

АРАДАЙ ТЕАТР МҮНДЭЛБЭ

Корягай национальна округой түб Палана посёлогой hайн дуранай драматическа коллективтэ арадай театрай нэрэ соло олгогдобо. Энэ баяр ёhололой ушарта тус коллектив М. Сагаловичай «Аве Мария» гэhэн зүжэг табиhан байна.

Охотско далайн эрьедэхи Палана посёлогто уран hайханай драматическа коллективэй эмхидхэгдэhээр хэдэн жэл үнгэрбэ. М. Горькиин, А. Чеховэй, мүнөө үеын драматургнуудай зүжэгүүд тэрэнэй репертуарта оруулагданхай. Посёлогой хэдэн арбаад хүдэлмэришэн арадай театрай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна.

Корягай округто мүнөө арадай дүрбэн театр, соёлой байшангуудай дэргэдэ драматическа хэдэн арбаад кружок хүдэлнэ.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.
Корягай округ.

ЭРДЭМТЭДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ХУРАЛДААН

Үнгэрэгшэ зун Москвада, Кремльдэхи съездүүдэй ордон соо уласхоорондын XXIII географическа конгресс үнгэргэгдөө. Тус конгрессэй манай орондо үнгэргэгдэhэн ушар хадаа дэлхэй түбиин хуурай хубиие, дэлхэйн океаниие, совет оронной ехэ газар дайдын зарим районуудые шэнжэлхэ хэрэгтэ совет эрдэмтэдэй ехэ аша габьяатай байhаниие мэдэрhэн ябадал болоно.

Өөрынгөө амаршалга соо географиин эрдэм ухаанда, географуудай ажал ябуулгада Советскэ правительство тон үндэр сэгнэлтэ үгөө. СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай конгрессто эльгээhэн амаршалга дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Хүн түрэлтэнэй эртэ урда сагай эрдэм ухаануудай нэгэн болохо географи хадаа эрдэм техникын дэбжэлтые хурдадхадаг хүсэн болоно. Олон оронуудай географууд манай түбиин байгаалиие, экономико болоод арад зониие шэнжэлхэ хүдэлмэри үргэнөөр эрхилдэг, тиигэжэ гүрэнүүд хоорондын эб найрамдалай харилсаае хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ туhа нэмэри оруулдаг байна».

«Мүнөө үеын географи ба Уласхоорондын географическа холбоон» гэhэн темээр Уласхоорондын географическа холбооной президент профессор Жан Дреш (Франци) хуралдаанай нээлгэн дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэhэн байна. Удаань «СССР тэхи географиин үнгэрhэн саг, мүнөөнэй үе, ерээдүйн саг» гэhэн асуудалаар СССР-эй Наукануудай Академиин географиин институдай директор академик И. Г. Герасимовай элидхэл конгрессто хабаадагшад шагнаба.

Конгрессэй болохоhоо бүри урид манай оронoй 18 городуудта олон оронуудай эрдэмтэд географическа эрдэм ухаа хүгжөөхэ тухай олон ондоо асуудалнуудые зубшэhэн байна.

Дэлхэйн 70 оронуудhаа гурба мянга гаран географиин эрдэмтэд конгрессэй хүдэлмэридэ хабаададсахаа ерээ.

Байгаалиие hайжаруулха ба аршалха тухай, зарим районуудта үйлэдбэриие таа... руулан хүгжөөхэ научна үндэhэ hууринууд тухай, городуудые түсэблэхэ географи тухай, мүнөө үеын научно-техническэ революциин ба географуудай уласхоорондын харилсаануудай үргэдэжэ байгаа эрхэ байдалда геогра[illegible] нүүдые суглуулжа, тобшолол хэдэг hаа, мүнөөнэй шатада эрдэм техникын дэбжэлтын улам түргэнөөр хүгжэдэг болоод байхада, географиин эрдэм ухаанай улам ехэ зорилгонууд табигдажа, байгаалиин хэбтэшэ баялигуудые улам хүсэдөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые зүбөөр хубаарилан үргэнөөр хүгжөөхэ, дэлхэйн элдэб оронуудай географиин эрдэмтэдэй хоорондоо хани харилсаа тогтооhоной үндэhөөр байгаалиие аршалха, тэрэниие hайжаруулха талаар гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ зорилгонууд табигдана.

Совет географическа эрдэм ухаан хадаа арадай ажахын мүнөөнэй ехэ ехэ зорилгонуудые аша үрэ ехэтэйгээр шиидхэхын тула эрдэм техникын үргэн шэнжэлэлгэ хэхэ, шэнэ хубилалтануудые гүн гүнзэгыгөөр шэнжэлхын тулада үргэн дэлисэтэй хүдэлмэри ябуулха гэhэн зорилго совет географическа эрдэм ухаан урдаа табижа байна.

Марксизм-ленинизмын заабариин оншо аргада үндэhэлэн, КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ документнүүдые ударидалга болгон, совет географууд конгресс дээрэ, тэрэнэй секцинүүд болон симпозиумууд дээрэ өөрэдынгөө үзэл бодол элирүүлэн харуулаа, туйлалтанууд тухайдаа хөөрөө. Совет географическа эрдэм ухаанай туйлалтанууд тухай, СССР-тэ географическа эрдэм ухаа эмхидхэдэг гурим тухай хариин оронуудай эрдэмтэд үндэр сэгнэлтэ үгэhэн байна.

Ориноn тойронхи байгаалиие хамгаалха тухай, тэрэнэй хэбтэшэ баялигуудые зүбөөр хэрэглэхэ тухай, арад зоной ургалта ба городуудай хүгжэлтэ тухай асуудалнуудта конгресс дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаhан байна. Совет гайхамшагта географууд-экономистнууд Г. М. Кржижановский, Н. Н. Колосовский, Н. Н. Баранский, И. Г. Александров гэгшэдэй үйлэдбэриин комплекснууд тухай, районуудые экономическа талаhаань хубаарилха тухай суртал дэлхэй дээрэ үндэр сэгнэлтэ абаа. Географида замбуулинhаа шэнжэлгэнүүдые хэхэ тухай совет ба американ эрдэмтэдэй хэhэн элидхэлнүүд илангаяа hонирхолтой байгаа.

СССР-эй географическа бүлгэмэй 250 бодото гэшүүдhээ 10 делегадые Буряадай филиал конгрессто эльгээгээ. Географическа бүлгэмэй Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ Б. Р. Буянтуев, филиалай президиумэй гэшүүн Б. Л. Раднаев, географическа бүлгэмэй бодото гэшүүд Н. Ц. Буяева, Д. Д. Мангатаева Буряадай филиалай эрдэмтэд, аяншалгаар республиканска бюрогой директор Р. А. Серебрякова, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай кабинедые даагша Ц. Б. Нимаева, географиин багшанар А. А. Гаськов, Н. Н. Воронцова, С. С. Цыденова, Г. И. Игнатьева гэгшэд энэ делегациин бүридэлдэ ороо.

СССР-эй географическа бүлгэмэй Буряадтахи филиал уласхоорондын хуралдаае эрдэм шэнжэлэлгынгээ хүдэлмэридэ зарим талы амжалтатай угтаа. 1970—1975 онуудта манай бүлгэмэй гэшүүд республикын предприятинууд болон эмхи зургаануудай захилаар эрдэм шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Эндэ хоёр жэшээ харуулая. Республикын хүдөө ажахын министерствын захилаар Баргажанай аймагай Уланай колхоздо газарай хүрьhэнэй нуража гэмтэхэ ябадалтай тэмсэхэ хэмжээ ябуулганууд зохёогдоо. Географиин бүлгэмэй бодото гэшүүд Н. Б. Намжилов, М. Ж. Бубеев, В. Ц. Цыбжитов, Х. Р. Будаев гэгшэд сагай уларилhаа газарай хүрьhэнэй нуража гэмтэхэ ябадалhаа аршалха хэмжээ ябуулгануудые зохёожо, агротехническэ дурадхалнуудые хэhэн, эдэ хэмжээнүүдэй аша үрэ тооложо гаргаhан байна.

Мүн хэдэн эрдэмтэд «Электромашина» заводой коллективэй социальна хүгжэлтын холын хараатай түсэб табиhан байна. Тус предприятиин социальна, хүн зоной бүридэлые, хүнүүдэй ажалда орохо гараха, ябадал, ажалай оньhожоруулгын хэмжээн, үйлэдбэриин hуралсалай гурим нарижуулга, хүдэлмэриин саг хэрэглэлгэ шэнжэлэгдэhэн байна. Энээнэй үрэ дүн бодото ажалдаа хэрэглэхынь тулада заводой дирекцидэ үгтөө.

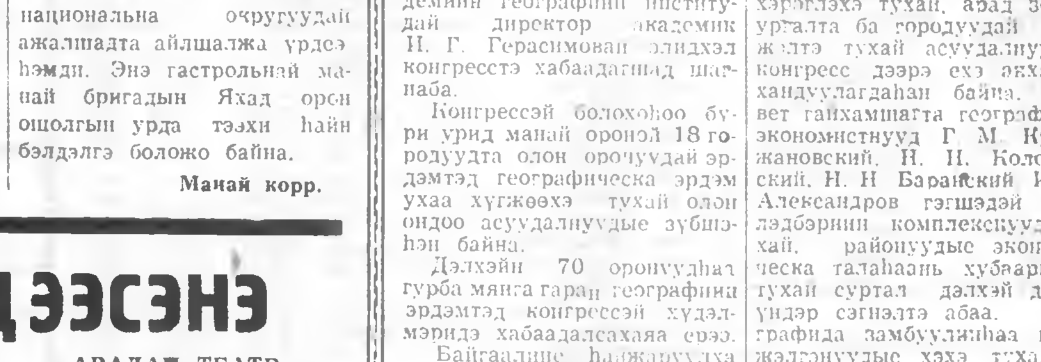
Географическа бүлгэмэй гэшүүдэй научна шэнжэлгэнүүд арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэнэ. Жэшээнь, «Бурятгражданпроект» институдай захилаар Бурдаг оронной городой, тосхонуудай газарай хүрьhэнэй бүридэл шэнжэлхэ хүдэлмэри 1975 ондо хэгдэhэн юм. Улаан-Үдэ хотодо, республикын бусад hуурин тосхонуудта барилгын хүдэлмэри түсэблэхэдөө эдэ шэнжэлгэнүүд хэрэглэгдэдэг. СССР-эй географическа бүлгэмэй Бүхэсоюзна VI съезд дээрэ хэhэн элидхэл соогоо тус бүлгэмэй випе-президент, Социалис Ажалай Герой, профессор А. Ф. Трешников географическа бүлгэмэй Буряадай филиалай хүдэлмэридэ hайн сэгнэлтэ үгөө hэн.

Тиигэбэшье географическа бүлгэмэй Буряадай филиалай хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии гээшэ. Жэшээнь, бүлгэмэй бодото гэшүүдэй тоо удаанаар олошорно, хамтын гэшүүд үсөөн, филиалай зарим отделенинүүд hулаар хүдэлнэ.

Эдэ дутагдалнуудаа зай суулхын тула хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала. Шэнэ гэшүүдые абаха болоно. Мүн хамтын гэшүүдэй тоо илангаяа заводууд болон совхозуудта олошоруулха хэрэгтэй. Республикын экономико, культура болоод түүхэ шэнжэлхэ хүдэлмэри шангадхаха. Тиихын тулада республикын научна, нийтын организацинууд болон эмхи зургаануудтай холбоогоо бэхижүүлхэ болоно.

Тиигэбэл партиин XXV съездын, бүхэдэлхэйн географическа XXIII конгрессэй табиhан зорилгонуудые бодотоор бэелүүлжэ шадахамнай лабтай.

Б. БУЯНТУЕВ.
Б. РАДНАЕВ,
уласхоорондын географическа конгрессто хабаадагшад, географиин эрдэмэй кандидадууд.

СССР-эй уран зурааашадай Холбооной гэшүүн Сафарбай Сохибов Таджигай ССР-эй Чорку гэжэ кишлагта ажаhуудаг юм.

Тусгаар холисоhоо бүридэhэн шабар зуужа шатаагаад, гоё hайхан амhартануудые хэдэг байна. Тэдэнээ элдэбын угалза хээнүүдээр гоёходоо үндэhэн таджик угалзануудые хэрэглэнэ.

Мүнөө тэрэ сервизүүдые хэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. Сафарбай Сохибов дархалhан амhартануудаа хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ИСКУССТВО, ЛИТЕРАТУРЫН ҮДЭРНҮҮД—ХОЙТО-БАЙГАЛДА

Хойто-Байгалай аймагта Буряадай искусство болон литературын Үдэрнүүд мүнөөдэр эхилхэнь. Тус аймагай түб Нижнеангарск зорин ниидэхынгээ урда тээ республикын соёл культурын түлөөлэгшэдэй хүтэлбэрилэгшэ, культурын министрэй орлогшо Жамса Цыбикович Цыреннимаев энэ Үдэрнүүдэй программа тухай манай корреспондентдэ хөөрэжэ үгэбэ.

—Манай уран бэлигтэн түрэл республикынгаа хүдөө нютагуудаар ябажа, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадтай ходо уулзажа, өөһэдынгөө зохёохы ажал хүдэлмэри тухай тоосодог һайн һайхан заншалтай болоһоор үнинэй. Тиимэһээ искусство, литературын хүдэлмэришэдэй энэ уулзалгануудтаа үндэр харюусалгатайгаар, эрилтэ ехэтэйгээр хандадагынь эли ха юм даа. Мүнөөшье республикымнай мэдээжэ артистнууд, уран зохёолшод, уран зураашад болон хүгжэмшэд манай ороной Агуу барилга — Байгал-Амарай түмэр зам баригшадтай, аймагай промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдтэй, шэрүүн хүйтэн хойто зүгтэ ажаллажа байгаа геологуудтай, оро үсхэгшэдтэй, загаһашадтай эдэ үдэрнүүдтэ уулзажа, уран бэлигээ харуулха юм.

БАМ-ай барилгашадтай мүнөө уулзаха хүндэдэ хэд хүртэбэб гэхэдэ, нэн түрүүн Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай мэдээжэ артистнууд болоно. Тэдэнэй дунда СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин, РСФСР-эй арадай артист Пётр Абашеев, РСФСР-эй габьяата артист Саян Раднаев, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Энгельсина Кондратьева болон бусад ороно. Тэдэнэй харуулха концертын программа ехэ һонин. Оперонуудай аринуудые, ород болон совет, тэрэ тоодо Буряадай композиторнуудай олон дуунуудые Хойто-Байгалайхид һонирхон шагнаха байха. Хэдэн баледһээ хэһэгүүдые баһал харуулхабди.

Республикымнай бүлэг уран зураашад нүүдэл выставкэтэй ошохонь. Тэдэнэй дунда РСФСР-эй габьяата уран зурааша Александра Сахаровская, Буряадай АССР-эй габьяата уран зурааша Солбон Ринчинов, В. Архипов болон бусад өөһэдынгөө зохёохы ажал тухай хөөрэжэ, уран зурагуудые харуулха юм. Ушар юуб гэхэдэ, С. Ринчинов, В. Архипов һүүлэй жэлнүүдтэ БАМ-ай барилгануудаар ябажа, хэдэн олон бүтээлнүүдые дүүргэһэн байна. Харин эдэ зурагуудынь нүүдэл выставкэдэ оруулагданхай. Выставкын 60-аад зурагууд соо бэшэшье мэдээжэ уран зурагшадай бүтээлнүүд бии юм. Искусство шэнжэлэгшэ Софья Мунгалова нүүдэл выставкэ тайлбарилан хөөрэжэ үгэхэһөө гадна, уран зураг, искусство тухай хэдэн лекцинүүдые уншаха.

Уран зохёолшодой бүлэгые Республикымнай уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй арадай поэт, РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Николай Дамдинов толгойлно. Энэ бүлэгтэ залуу зохёолшод В. Гуменюк, Вл. Митыпов, В. Липатов болон бусад ороно.

Нижнеангарск тосхондо искусство, литературын Үдэрнүүдые нээһэнэйнгээ һүүлдэ, хоёр бүлэг боложо таһараад, табан үдэрэй туршада Хойто-Байгалай аймагай һуурин тосхонуудаар ябахабди. Артистнуудай бүлэг Северо-Байкальск посёлогто, Дабаан, Гуоджекит һууринуудта, «Победа» колхозой түбтэ концерт харуулхаар хараална. Уран зохёолшод, уран зураашад Уоян, Северо-Муйск тосхонуудта, «Северный» колхоздо уулзалганууды үнгэргэхэ

Байгал-Амарай түмэр замай гайхамшагта барилгын хүдэлмэришэдтэй уулзалганууд хадаа манай республикын уран бэлигтэнэй урма зориг бадаруулхань, саашанхи зохёохы ажалдань, мүнөө үеын хүнэй шэнжэ шанар тобойсо харуулһан шэнэ зохёолнуудые бэшэхэдэнь аша туһатай байхань дамжаггүй

«ТРУД» БҮЛГЭМЭЙ түрүү һууриин түлөө

▽ ШАТАРААР «Труд» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн Шатарай клуб соо үргэлжэлһөөр.

Табадахи наадаанда Ступин—Балхановые, Марактаев—Очировые, Напортович — Шандибаевые, Шагдыров —Байковые, Ильин—Столбовые шүүгээ. Игумнова—Мадаев, Сахинов — Черных гэгшэдэй партинууд тэнсэлгээр дүүрээ.

Нэгэшье хүндэ шүүгдэнгүй, тус тустаа 4 очкотой болоһон В. Ильин—Д. Столбов гэгшэдэй уулзалга суглаарагшадай анхарал татаба. Виктор Ильин шангаар доботолжо, нүгөөдэсэ тухэшаруулаа. Миттельшпильдэ ехэ гээгдэлдэ ороһон Столбов шүүгдэбэ. Тиигэжэ В. Ильин 5 очкотойгоор түрүүлнэ. Дмитрий Столбов—4, студент Олег Шандибаев — 3.5, прибор бүтээлгын заводой инженер Любовь Игумнова 2.5 очкотой болонхой.

Б. М. ЖИГЖИТОВ.

СААНАНЬ - ТҮГЭСХЭЛ

Алас-Дурна зүгэй залуушуулай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадаанай табадахи, зургаадахи уулзалганууд болобо. Буряадай АССР-эй шатаршад Яхадай командатай наадаба. Мүрысөөн бүхэндэ эрхим һайнаар наададагаараа онсо шалгардаг Сокто Намжилов Николаевтай тулалдахадаа, алдуу гаргажа, наадаанай эхин дээрэ нэгэ тэмээгээ алдажархиходоо шүүгдээ. Будажаб Занданов Миша Леонов хоёр Малышев, Чемякин гэгшэдые шүүһэн, Володя Плеханов шүүгдэһэн байна. Наташа Малянова, Наташа Зубрицкая гэгшэд Алексеева, Жукова гэгшэдые шүүжэ, уулзалгынгаа тоо 4:2 болгожо, илаһан байба.

Зургаадахи наадаанда манай шатаршад Камчаткын областиин командые мүн лэ 4:2 тоотойгоор шүүбэ. Эндэ манай шатаршад Намжилов, Плеханов, Малянова, Зубрицкая гэгшэд шүүгээ.

Һүүлшын наадаанай урда тээ Приморин хизаарай шатаршад 21.5 очкотойгоор түрүүлжэ ябана. Буряадай АССР-эй команда 20 очкотой хоёрдохи һуури эзэлнэ. Хабаровскын шатаршад 18 очкотой, бусад командануудэрхимлэгшэдһээ холо гээгдэжэ эхилбэ.

В. МАМИЛОВ.

АЯНШАЛХА, ТАНИЛСАХА...

Аяншалга болон экскурсиин республикын бюро хотын ажалшадай амаралтынгаа үдэр ямараар үнгэргэхэ талаар һанамжа, дурадхалаа оруулһан байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ хотын шэнэ барилганууды, дурасхаалта газарнуудые харуулхаар экспедициингээ программа зохёобо. Гадна үйлэдбэриин түрүүшүүлэй амжалта, ажабайдал тухайнь хөөрэжэ үгэхэ юм. Мүн дуу, хүгжэмэй ансамбль эдэнэрэй захилаар дуратай дуунуудые дүйсэдхэхэ.

Бюрогой эмхидхэһэн һайн юумэнииинь гэхэдэ, предприятинуудай түлөөлэгшэд бэе бэетээ дүтэ танилсаха, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэхэ болоно ха юм. Жэшээнь, байгша оной октябриин 9-дэ үнгэргэгдэһэн аяншалгада Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй, ТЭЦ-эй, судно бүтээлгын заводуудай 150-аад хүдэлмэришэд суг ябалсаһан байна.

Экскурсовод М. И. Давиденко заводуудай түрүүшүүл тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Уулзалгада хабаадалсаһан коллективүүд манай эмхидхэһэн иимэ аяншалгые ехэтэ һайшаагаа. Амаралтын үдэрнүүдтэ город соогуур аяншалха дуратайшуул олон. Фабрика, заводуудһаа захилнууд олоор абтажа эхилэнхэй. Октябриин 30 автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдана. Тиин жолоошод түрэл хото соогуураа аяншалха юм.

Р. СЕРЕБРЯКОВА,
аяншалга болон экскурсиин республикын бюрогой директор.

Футбол ҺҮҮЛШЫН НААДААНАЙ УРДА

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын «А» класста наададаг футболистнуудай дунда һүүлшын наадаанай урда тээхи уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Эндэ мүрысөөнэй таблицада түрүү һууринуудые эзэлээд ябаһан командануудые наадахадаа тэнсэжэ, нэжээд очко өөһэд өөһэдтөө бэшүүлһэн байба. Жэшээнь, Свердловскын «Уралмашай» футболистнууд Нижний Тагилай «Уралец» командада айлшалхадаа, талмайн эзэдтэй 2:2 тоотойгоор тэнсэһэн байгаа. Харин өөрынгөө стадион дээрэ наадаһан Хабаровскын СКА команда Шэтын футболистнуудтай 0:0 тоотойгоор мүн лэ тэнсэбэ. Тиибэшье эдэнэр хойноһоо тэгүүлжэ ябаһан командануудтаа хүсэгдэхэеэ болибо. Мүрысөөнэй таблицада гурбадахи һуури эзэлээд ябаһан Барнаулай «Динамо» команда Братскын «Энергия» командада 2:0 тоотойгоор шүүгдэшоо.

Өөрынгөө стадион дээрэ наадаһан Благовещенскын «Амурай» футболистнууд манай «Сэлэнгэ» командые 1:0 тоотойгоор шүүһэн байгаа. Красноярскын «Автомобилист» Новосибирскын «Чкаловец» — 3:2, Ангарскын «Ангара» Томскын «Торпедо» — 3:0, Омскын «Иртыш» — Ижевск «Зенит»— 1:2, Тюмениин «Нефтяник» — Уфагай «Строитель» 1:0 тоотойгоор наадаһан байна.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Уралмаш» Сверд.	33	22	5	6	69:25	49
СКА Хабаровск	33	18	9	6	55:25	45
«Динамо» Барнаул	33	16	10	7	42:33	42
«Амур» Благовещенск	33	15	11	7	38:29	41
«Чкаловец» Новосиб-	33	14	10	9	39:28	38
«Луч» Владивосток	33	13	11	9	46:33	37
«Энергия» Братск	33	14	7	12	42:35	35
«Уралец» Нижний Тагил	33	11	12	10	31:34	34
«Зенит» Ижевск	33	14	5	14	36:33	33
«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	33	12	9	12	43:47	33
«Ангара» Ангарск	33	12	8	13	33:37	32
«Звезда» Эрхүү	33	11	9	13	52:51	31
«Нефтяник» Тюмень	33	12	6	15	43:48	30
«Автомобилист» Кр.	33	9	9	15	37:38	27
«Строитель» Уфа	3.	10	5	18	33:49	25
«Локомотив» Шэтэ	33	5	12	16	19:53	22
«Торпедо» Томск	33	7	7	19	23:57	21
«Иртыш» Омск	33	5	9	19	31:55	19

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

БЭЕЭ ДААНХАЙ БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

США-гай «Тексако-Галф» гэдэг ехэ монополиин филиал ба Эквадорой правительство хоёрой хоорондо хэдэн жэлэй туршада үргэлжэлжэ байһан «нефтиин дайнай» хойноһоо Латинн Америкын олониитэ анхарал ехэтэйгээр ажаглан хаража байна. Энэ дайнай эгээл ехэ эршэ хүсэндөө ороһон үс гурба неделиин саада тээ байгаа. Эквадорой правительство 53 миллион доллар үри зөөриеэ түлэхэ, үгы һаань, бүхы эд зөөринень, нефть абажа байһан хамаг газарыень шууд түргөөр гүрэнэй мэдэлдэ абаха гэһэн эрид шанга эрилтэ (ультиматум) тус монополидо хэһэн байгаа. Эквадорой ниислэл хотодо «Тексако-Галфын» хүтэлбэрилэгшэд дары ниидэжэ ерээд, занаха, айлгахыешье һэдээ, нюдэнһөө нёлбоһо дуһаажа байгаад гүйгаадшье үзөө. Гэбэшье Эквадорой правительство арад зонойнгоо үргэн дэмжэлгэдэ түшэглэн, сухаришагүй эрид шиидэнги байгаа. Монополиин эзэд яажашье ядаад, үриеэ түлэжэ һалаа.

Гэхэтэй хамта, Эквадорой арад һэргэлэн байхаяа мартанагүй, шархатаһан арьяатан аюул ехэтэй гэжэ мэдэнэ. «Тексако-Галф» арьяатанай абари зан харуулһаар үнинэй юм. Тэрэ нефтиин түлөө дай Эквадорой правительстватай 1972 онһоо хэжэ эхилһэн. Тинхэдэ Эквадорой зүүн зүгэй районуудтахи джунгли сооһоо абтаһан нефть дэлхэйн дэлгүүр дээрэ гаргагдажа эхилээ һэн. «Хара алтанай» үнэр абаһан хэдэн арбаад монополи энэ орон руу тэгүүлжэ эхилээ. Гэбэшье, национальна баялигаа аршалан хамгаалха зорилгоор Эквадорой правительство дээрмэшэ монополинуудай урда хаалтануудые табиха баатай болоһон юм. Тиигэжэ Эквадорой гүрэнэй нефтиин корпораци байгуулга хадаа тон шухала алхам боложо үгөө. «Нефть — Эквадорой гол шухала баялиг мүн, правительство тэрэниие бүхы арад зонойнгоо аша туһада хэрэглэхэ зорилготой» гээд Эквадорой байгаалиин баялигуудай министр Рене Варгас мэдүүлһэн байна. Правительствынь энэ хараа бодолһоо айһан хариин олохон компанинууд зайлан ошоо, тэдэнэй эзэмдэжэ байһан газарнуудта Эквадорой гурбан үнгэтэй национальна туг үргэгдэһэн байна. «Тексако-Галф», тэрээнтэй хамта бусад ондоо компанинууд ондоо зам шэлэһэн гээшэ. Тэдэнэр бүхы юумэ хээд туршаа. Орон доторнь экономическа бэрхэшээлтэ байдал тохёолдуулха зорилгоор нефтепровод дээрэ хорото ябуулга хэһэн, нефть абалгые зорюута бага болгоһон байна. «Тексако-Галфай» һүүлшын һэдэлгэ юун байгааб гэхэдэ, оронһоонь нефть абаһанайнгаа түлөө хууляар тогтоогдоһон налог түлэхэһөө арсаһан байха юм.

Гэбэшье империалистнууд юушье түйлажа шадаагүй, буулта хэхэ баатай болоо. «Һүүлэй һүүлдэ монополиин түлэһэн мүнгэн тиимэ шухала бэшэ. Харин гадаадын монополинуудай манай гүрэнүүдые, манай хуулинуудые хүндэлдэг банха тушаа асуудалай шууд сэхээр табигдаһан эгээл шухала болоно» гээд Панамын правительствые толгойлогшо генерал Омар Торрихос гэгшын Эквадорой засагай дээдэ соведтэ эльгээһэн телеграмма соо хэлэгдэнэ.

Эквадор экономическа талаар бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдээ тон шухала, түрүүшын алхам хэбэ. «Мүнөө Эхэ ороноо, тэрэнэй ерээдүйе хамгаалха, тэрэнэй бэеэ даанхай байдалые, эрхэ сүлөө хамгаалха гансахан лэ арга зам бии гээшэ. Тэрэ хадаа манай бүхы нефтиие гүйсэд дүүрэнээр гүрэнэй мэдэлдэ абалга, «Тексако-Галфые» орон нютагһаа намнан үлдэлгэ, Эквадорой гүрэнэй баялигые Американ монополинуудай дээрмэдэн үбэршэлгые усадхалга болоно» гээд «Пуэбло» газетэ бэшэнэ.

Иимэл даа мүнөө сагай эрилтэ.

БҮГЭДЭ НИИТЫН АСУУЛТА ЮУ ХАРУУЛБАБ

1972 онһоо Филиппиндэ дүрбэдэхеэ үнгэргэгдэжэ байһан бүгэдэ ниитын асуулта энэ ороной эрхэтэдэй дүрбэн жэлэй саада тээ тогтоогдоһон сэрэгэй журамые үлөөхэ дурагай байһаниие гэршэлэн харуулба. Мүнөө үнгэргэгдэһэн ниитэ национальна асуулта дээрэ конституцида оруулагдаһан хэдэ хэдэн заһабаринууд тэрэшэлэн һайшаагдаһан байха юм. Тэдэ заһабаринууд саг зуурын парламент байгуулхые хараална. Тус парламентын зарим депутадууд президентээр томилогдохо, бэшэнийнь — провинцинууд ба городуудай суглаанууд дээрэ һунгагдаха. Энээнһээ гадна, президентын эрхэ түлөөлэлгэ үргэдхэгдэжэ, нэгэ доро премьер-министрэй уялга дүүргэхэ болоно.

Үшөө хэдэн хоноһон хойно һунгалтын эсэсэй дүнгүүдэй мэдээжэ болохошье һаа, бүгэдэ ниитын асуултада хабаадаһан филиппинцүүдэй диилэнхи олонхинь «зүб» гэһэн үгэтэй бюллетень урна руу табижа, мүнөө байһан президент Ф. Маркосые дэмжээ гэһэн тобшолол хэжэ болоно.

Бүгэдэ ниитын асуултын иимэ үрэ дүнгүүдые тайлбарилхын тула Филиппиндэ сэрэгэй журам тогтоолго баадхаһан 1972 оной үйлэ хэрэгүүдтэ тэхэрихэ хэрэгтэй ха. Тэрэ үедэ орон доторнь тон шахардуу шанга байдал тохёолдоо бэлэй. Маркосой правительствын хараалһан социальна тон зааханшье хубилалтануудые США-гай империалистнуудай дэмжэлгэтэй нютагай хархис хүсэнүүд эрид шууд буруушаадаг һэн. Мүн шэнэ конституциин проектые феодальна гуримаар газар эдлэлгые усадхаха зорилготой газарай реформын проектые, СССР-эй болон социалис бусад оронуудтай харилсаа холбоогоо гуримшуулха түсэбүүдые баруунай тала баримталагшад баһал ехээр буруушаагаа. Политическэ талаар тохёолдоһон энэ бэрхэшээлтэ байдал оронойнь национальна байгуулалтын түсэбүүдые, хараалагдаһан реформонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ арга олгоогүй һэн. Имагтал энэ ушарһаа 1972 оной сентябрьда Филиппиндэ сэрэгэй журам тогтоогдожо, хархис хүсэнүүдтэ сохилто боложо үгэһэн гээшэ. Тинхэтэй хамта нэгэн доро демократическа ба түрүү үзэлтэй организаци болон хүнүүдэй мүрдэлгэдэ ороһон, түрмэдэ хаагдаһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада Ф. Маркосой толгойлдог правительство газарай реформо бэелүүлхэ талаар түрүүшынгээ алхам хэбэ. Политическэ байдалай гуримшуулагдаһанай ашаар оронойнь олонхи районуудай экономико нэгэ бага һайжараа. Гадаадын политикада ямар шэнэ юумэн хэгдээб гэхэдэ, СССР-тэй дипломатическа харилсаан тогтоогдоо, социалис бусад оронуудтай харилсаа холбоон гуримшуулагдаһан байна.

Филиппинэй хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, бүгэдэ ниитын асуултын дүнгүүд хадаа президентын бэелүүлжэ байһан гадаадын политикые, тусхайлан хэлэбэл, США-һаа дулдыданги байлгые бага болгохо зорилгые һайнаар дэмжэнэ. Манилай газетэнүүдэй һанамжын ёһоор Филиппинэй газар дээрэхи Американ сэрэгэй баазанууд тушаа асуудалаар США-гай түлөөлэгшэдтэй ... сээн дээрэ Ф. Маркос... илалта өөртэнь хараа... лүүлхэ арга боломжо... хэлсээн дээрэ филиппин... дурсагдагша баазануу... гөө мэдэлдэ абахын түлөө... го гаргаһан байна.

ЭР-РИЯДТА ҮНГЭРГЭГД... ЗҮБЛӨӨНЭЙ ҺҮҮЛ...

Буугай абланай эндэ т... дуулдабашье, Ливанда октяб... һээ буудалдаа болюулха тухай... гол түлэб сахигдана. Ливанд... шээлтэ байдалай эхилһэ... хахад үнгэрбэ. Энэ үе... сагдагша хэлсээн 57-дохинь... Ядарал зоболондо нэрбэгдэһэ... до шуһанай адхаралга зогсож... байдал тогтоохые хүсэдэг бүхы... энэ хэлсээн түрүүшынхинүүн... байхагүй юм бээз гэжэ һанаа... хонь зүйтэй байна. Тус асуу... раар шиидхэгдэхэнь нэн түрү... бан гүрэнэй (Сири, Египет,... довска Арави. Кувейт. Палес... лөөрүүлгын организаци) толг... рой Эр-Риядта үнгэргэгдэһэн... шиидхэбэринүүдэй ямараар бэ... хэһээ дулдыдаха байна.

Ливанай бүхы газар дайда... далдаа болюулха тухай үгэ... сохоһоо гадна, энэ зүблөөн аю... хиха арабууд хоорондын хүсэ... хинжүүлхэ, тэдэнэй тосе 30... хүрэтэр олошоруулжа, хоёр... дайлалдажа байһан хүсэнүүдые... һээнь холодуулха зорилго та... шэ. Аюулгүйе сахиха арабууд... хүсэн Ливанай президент Са... тэлбэри доро хэрэглэгдэхэ юм.

Ливание хубаарилан таһа... һанамжые зүблөөн буруушаажа... ной национальна бүтэн бүрин... аршалан хамгаалха гэжэ мэдү... лестиные сүлөөрүүлгын... өөрынгөө талаһаа Ливанай бэ... байдал, бүтэн бүрин байлгые... мүн тэрэнэй дотоодын хэрэгү... маархагүй ёһо гурим сахиха... найдуулаа. Каирай хэлсээнүүдэ... дуулан, Ливанай газар дээрэ... ные сүлөөрүүлгын организаци... ба ажал ябуулга Ливанай... зүбшөөһэн байна. Коммюнике... дэглэгдэһэнэй ёһоор, Палести... дэлгэдэ эсэргүү хүдэлөөе дэмж... Алжирай ба Рабадай конфере... шиидхэбэринүүдые дэмжэжэ... зүблөөндэ хабаадагшад үшөө да... хэлээ.

Октябриин 25-да Каирта... ниитэ арабуудай зүблөөн дээрэ... та болоһон зүблөөнэй шиидх... хараглаха байхан.

Эр-Риядта абтаһан шиидхэ... Ливанда бодото дээрэ хэр бэе... хэ байһаниинь олон эрхэ байд... дыдаха байна гэжэ Ливанай «... газетэ бэшэнэ. Мүнөө Ливан... дай зүблөөнэй хэлсээн тушаа... доо һанамжанууд бии болон... национально-патриотическа хүсэ... Палестиные эзэмдэлгэдэ эсэр... лөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэн бэ... болюулха тухай хэлсээ бэелү... шиигээд байхада, баруунай... талдаг христиан хүсэнүүдэй уда... илангаяа Камиль Шамун гэгшэ... сээндэ эсэргүү, Ливанай... байдал гуримшуулгада эсэргү... гэнүүдые хээд һаланагүй. Ок... 22-то христиан хүсэнүүд Бейр... рүүн районуудые артиллерээр... Ливанай урда зүгтэ христиан... Израилиин эзэдхэг түримхэйшү... жэлгэтэйгээр Марджаюн хотые... абахые һэдэһэн байна.

В. ХОРХОР...
С. ФРОЛ...
С. ЛО...

БРЮССЕЛЬ

ШАХАРДУУ БАЙДАЛ ҺУЛАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Европо түбидэ аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангахын түлөө уласхоорондын комитедэй сесси эндэ нээгдэбэ Хельсинкидэхи ниитэ Европын зүблөөнэй һүүлээр Европодо политическэ хүгжэлтэ хангалгада ниитын хүсэнүүдэй ажал ябуулгын элдэб асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, саашанхи үедэ уласхоорондын ба национальна комитедүүдэй хүдэлмэриин түсэб хараалха гээшэ тэрэнэй гол зорилго болоно.

Европо түбидэ аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангахын түлөө совет комитедэй делегаци эдэнэй дунда бии.

Бельгиин элитэ мэдээжэ ниитын ажал ябуулагша, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат, санаартан Раймон Гоор сесси нээгээ.

Европо түбидэ аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангахын түлөө уласхоорондын комитедэй секретариадай гэшүүн Р. де Гендт (Бельги) элидхэл хэбэ. Европо түбидэхи шахардуу шанга байдал һуларуулагдажа байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Совет делегациин хүтэлбэрилэгшэ, Европо түбидэ аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангахын түлөө совет комитедэй бюрогой гэшүүн В. С. Шапошников үгэ... хэдэ, зүблөөнэй түгэ... актын гуримуудые Сов... Союз залан сэхээр бэ... нэ гэжэ тэмдэглээ.

Болгариин, Руми... Франциин олониитын т... лэгшэд сесси дээрэ үгэ... хэдээ, Хельсинкидэхи... хэбэринүүдые бэелү... түлөө тэмсэлдэ үргэ... ниитые элсүүлэн хаба... ха шухала гэжэ Европо... бидэ аюулгүй байдал... рилсаа холбоо хангахын... лөө уласхоорондын... дые уряалба.

Америкын Холбоото Штадууд. Ажалгүй хүнүүд эндэ жэлһээ жэлдэ олошорно. Тинхэдэ арһа яһанай илгаа гаргаха ябадал улам ехэдэнэ. Ажалгүй үлэһэн юрын хүнүүд ажалтай болохын түлөө тэмсэлээ шангадхана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вашингтон хотын гудамжада гараһан ажалшад ажаһуудал һайжаруулха эрилтэ табина.

ТАСС-ай фото.

Хилын саанаһаа
радио • телефон • телеграф

ЛИССАБОН

Португалиин коммунистнуудай хуралдаанай урда тээ

ТАСС

Португалиин коммунистнууд ээлжээтэ VIII съездээ бэлдэжэ байна.

Коммунистнуудай эршэтэ ажалай, шэн габьяата тэмсэлэй ашаар 1974 оной апрелиин 25-най восстани үнгэргэхэ, фашизмые унагааха таарамжатай байдал тогтоогдоһон байгаа гээд ПКП-гэй ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүн Сержиу Виларигеш «Аванте» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ. Компартиин хүтэлбэри доро хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай саг үргэлжын тэмсэл монополинуудай политическэ ба экономическа засагые усадхаха хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байна. Португалиин коммунистнууд ажал ябуулгадаа марксистско-ленинскэ һургаалые, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые баримтална.

Революционно туйлалтануудые хамгаалгада үргэн ниитэ ажалшадые хабаадуулхын түлөө, хархис хүсэнүүдэй ба һүйдхэлшэдэй харата ябуулгануудые элирүүлхын түлөө, ажалшадай нэгэдэл бэхижүүлхын түлөө тэмсэлээ шангадхалгын оршон байдалда ПКП-гэй VIII съездэ бэлэдхэл хэгдэнэ гэжэ С. Виларигеш тэмдэглээ. Съезд хүдэлмэришэн ангиин ба бухы ажалшадай аша туһые хамгаалха юм.

ПЕКИН

ПЕКИНДЭ МИТИНГ БОЛОБО

ТАСС

Хуа Го-фэнэй КПК-гай ЦК-гай түрүүлэгшын, КПК-гай ЦК-гай сэрэгэй Соведэй түрүүлэгшын тушаалнуудта ороһонтойнь дашарамдуулан, Пекинэй Тяньаньмэнь гэжэ талмай дээрэ олоной хабаадалгатай митинг октябриин 24-дэ үнгэргэгдэбэ.

КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Пекинэй Ревкомой түрүүлэгшэ У Дэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Хуа Го-фэниие эдэ тушаалнуудта томилхо тухай шиидхэбэриие КПК-гай Центральна Комитет октябриин 7-до абаа һэн гэжэ мэдээсээ.

Бүлэг боложо хубаараад, «парти дотор эб ее таһалха сектантска ажал ябуулга» хэһэн, «түбтэ ба хүдөө нютагуудта партийна, правительственна, сэрэгэй хүтэлбэрилхы олон хүнүүдые тушаалһаань буулгаха, парти ба гүрэнэй хүтэлбэриие хуули бусаар булимтаран абахые һэдэжэ, хара сэдьхэлэй мэхэ баша гаргаһан байна» гэжэ У Дэ «дүрбэнэй бүлэглэлые — Ван Хун-вэниие, Чжан Чунь-цяое, Цзян Цинние, Яо Вэнь-юаниие эрид буруушааба.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн бусад ораторнууд энээн тухай дурдаһан байгаа.

Хуа Го-фэн түрүүтэй КПК-гай хүтэлбэрилэгшэд митингдэ хабаадалсаа.

НЬЮ-ЙОРК

Дүтын зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёһоор гуримшуулха

ООН-ой онсо эрхэтэй хүсэнүүдэй эрхэ түлөөлэлгые Дүтын Зүүн зүгтэ үшөө нэгэ жэлээр — 1977 оной октябриин 24 болотор Аюулгүйн Совет һунааба. Араб газар нютагуудые Израилиин булимтаран эзэмдэлгые болюулха, Палестинын араб арадай үндэһэн эрхэнүүдые һэргээхэ гэжэ хараалһан ООН-ой урдын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ шухала гээд баталагдан абтаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ.

ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ мэдүүлгэ хэхэдээ, ООН-ой хүсэнүүдэй Дүтын Зүүн зүгтэ байлгые шэнэ болзорто һунааһан ушар энэ райондохи байдалые гуримшуулан тогтонижоруулха хэрэгтэ һайнаар нүлөөлхэ ёһотой гэжэ тэмдэглээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые гуримшуулан шиидхээгүй һаа, энэ райондохи байдал... һарүүлжа болохогүй ... рэ мэдүүлбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи ... нөөнэй байдалые ... руулхын тула поли... аргаар гуримшуулгын ... шухала хэрэгтэй байна ... СССР-эй түлөөлэгшэ ... Овчинников тэмдэг... тын Зүүн зүгтэхи асуу... эбэй ёһоор шиидхэхэ ... дэхи конференци хаа... райондохи байдалые ... ческэ аргаар бэелүү... хала арга олгохо бай... жэ тэрэ хэлэбэ.

Хэдэхэн үгөөр

МОГАДИШО. Урда Родезиин национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн илажа гараха юм гээд этигэн найдажа байһанаа Зимбабвегэй африкан национальна Соведэй хүтэлбэрилэгшэ Джошуа Нкомо мэдүүлбэ. Зимбабвегэй патриодууд зэргээ улам нэгэдүүлэн, Смидэй хархис захиргаанай хүсэнүүдтэ шанга харюу сохилто үгэнэ гэжэ тэрэ Сомалиин СОННА гэдэг информационно агентствэдэ интервью үгэхэдөө хэлээ.

БОНН. Ехэ ган гасуур боложо, ФРГ-гэй хэдэн районуудта орооһото ургамалнууд нёдондо жэлэйхиһээ 10 процент багаар абтахань гэжэ ФРГ-гэй Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй, хүдөө болон ойн ажахын министерствын мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

ДЕЛИ. Уран һайханай фильмүүдые зохёон буулгалгаар Инди дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлдэг юм. 1975—1976 онуудай финансын жэлдэ Индиин киностудинууд 470 дүүрэн хэмжээнэй уран һайханай фильм буулгаһан байна.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.10 — 14.20 — 21.15 — «На всякого мудреца довольно простоты». ССР Союзай М. Горькиин нэрэмжэтэ театрай фильм-зүжэг. 12.00 — «Чемпионуудтай зэргэшэн». Н. Ерёмина ба Е. Майоров дамжуулга хэхэ. 12.30 — Үхибүүдтэ фильм. «Дети играют на улице» — уран һайханай фильм (Болгари). 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Забһарлалга. 17.05 — «Социалис мүрысөөнэй яба са» КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Курганска обкомой нэгэдэхи секретарь Ф. К. Князев дамжуулгада хабаадаха. 17.50 — «Здесь мой причал». Баримтата фильм. 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Горн» аха классайхидта зорюулагдаһан дамжуулга. 18.55 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.15 — Телевизионно һонин. 19.30 — Хүгжэм.

«Орбита». 19.45 — «Джон Дидэй уран зохёолой хуудаһанууд ба ажабайдал». 20.30 — Э. Москвитина наадаха. 20.50 — Забһарлалга. 21.00 — Шэнэ һонин. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккей «Спартак»—«Динамо» (Рига).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан мульт-фильм.

«Орбита». 18.30 — Залуушуулда зорюулагдаһан хүгжэм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Хүгжэмтэ программа. 20.15 — «Горький» баримтата фильм. 21.15 — «Смелые люди»— фильм.

Редактор
Р. Б. ГАРМА...

Манай адрес, теле...

Индекс: 670000, г. ... Удэ, ул. Ленина, 35 ... фоны: редактора— ... приемная—2-54-93, ... дактора—2-68-08, ... дактора—2-62-62, ... ретаря—2-50-52, ... ат—2-66-76. отде... тийной жизни—2-60-... ского хозяйства— ... 2-63-86, пропаганд... гапии—2-56-23 пр... ности и строите... 2-61-35, советск... тельства и быта— ... культуры и школ— ... писем и селькоров— ... информации — 2-3... шественная пре... 2-56-62 машинное ... 2-57-63, коррек... 2-35-95

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00791